

זממו אלמייהו Zemamu Alemayehu

00:00:01:22 00:00:03:22
שמי זממו אלמייהו.

00:00:04:17 00:00:11:02
מה שם של אביך?
-אלמייהו דסטה, דסטה יוסף, יעקב.

00:00:13:11 00:00:20:18
מצד אמו של אבי,
לסבתי קוראים מנסה איסטה.

00:00:22:11 00:00:25:08
מצד אמי לאביה קוראים
אגנייהו קסה, וונדונן,

00:00:29:09 00:00:37:17
לסבתי מצד אמי קראו דִסטה
מכיוון שהיא הייתה בת יחידה למשפחתה.

00:00:37:22 00:00:44:08
לכן סבתי ששמה דסטה סנדל
נולדה וגדלה בעיירה "קווארה".

00:00:44:16 00:00:51:01
לאביה של סבתי קראו יקאליס סלמון,
זהו השושלת של משפחתי.

00:00:51:06 00:00:52:14
איך נקרא המקום שנולדת בו?

00:00:52:17 00:00:57:22
המקום שנולדנו בו נקרא גינד-וואה,
באזור שנקרא פֶלאשייה.

00:00:58:02 00:01:05:20
באזור שגדלתי בו היו נהרות.
לעיתים היינו חוצים את הנהר.

00:01:05:22 00:01:17:12
אבל כל חיי גרתי במקום שנולדתי בו
בבית הוריי עד שעליתי לארץ.

00:01:17:14 00:01:21:19
האם את זוכרת את תאריך הלידה שלך?

00:01:21:23 00:01:27:19
תאריך הלידה שלי הוא
ה-21 באוקטובר,

00:01:28:24 00:01:37:11
כיום אני בת 83
זהו הגיל המדויק שלי.

00:01:37:20 00:01:40:13
האם נולדת בתקופת שלטון
של הקיסר היילה סלאסי?

00:01:40:16 00:01:43:19
לא נולדתי בתקופתו של היילה סלאסי,

00:01:45:03 00:01:50:13
נולדתי בתקופת השלטון של ראס קאסה
כשהלבנים התחילו לכבוש את אתיופיה.

00:01:51:02 00:01:57:21
בזמן השלטון של ראס קאסה הייתי בת 4
מאז הלבנים שלטו באתיופיה כ-5 שנים.

00:01:58:10 00:02:01:08
לאחר שהלבנים עזבו את אתיופיה,
היילה סלאסי עלה לשלטון.

00:02:04:02 00:02:10:04
אחרי היילה סלאסי מנג'יסטו היילהמרם
עלה לשלטון, ובתקופה הזו עלינו לארץ.

00:02:10:20 00:02:12:20
במה היית עובדת כשהיית באתיופיה?

00:02:12:22 00:02:18:20
אחרי שהוריי חיתנו אותי,
הייתי עובדת מידי פעם עם השכנים .

00:02:18:24 00:02:20:11
ובעלי היה חורש את השדות.

00:02:20:13 00:02:22:17
במה את היית עובדת?

00:02:22:19 00:02:29:12
אחרי עונת הקציר בשדות
אנחנו היינו מסדרות את היבול,

00:02:30:06 00:02:34:16
וככה חיינו עם שפע של מזון
ולא היו לנו בעיות .

00:02:35:05 00:02:37:05

אבי העסיק עובדים שחרשו את השדות
שלו עבורו.

00:02:37:08 00:02:48:12

מכיוון שאבי היה עשיר אני ואמי לא
עבדנו, אך סבתי דסטה סנדל עבדה בחרס.

00:02:48:24 00:02:52:17

למדת מסבתא שלך את עבודת בחרס?
-אני לא עבדתי בחרס אף פעם.

00:02:53:01 00:02:58:18

סבתי הייתה מומחית בהכנת כלי חרס
היא הייתה מכינה מיכלים, סירים ועוד,

00:02:58:20 00:03:04:11

מה הסיבה שהעניקו לך את השם זָמְמו?
-הם נתנו לי את השם זָמְמו.

00:03:04:15 00:03:11:09

לאחי הגדול קוראים אלבצ'או אלמייהו
זהו אחי שנולד לפני.

00:03:11:13 00:03:16:20

לאחותי שמעליו קוראים אַתְרְשֹׁורק
קראו לה אַתְרְשֹׁורק אלמייהו.

00:03:17:00 00:03:20:23

אחריה נולד אלבצ'או אלמייהו,
ואחריו אני נולדתי זממו אלמייהו.

00:03:21:12 00:03:26:18

אחריי נולדה וּבאלצ' אלמייהו,
ואחריה נולד באייליין' אלמייהו,

00:03:27:02 00:03:31:11

אחריו נולד צגאיי אלמייהו,
והבת האחרונה היא מנאביי אלמייהו.

00:03:32:14 00:03:34:22

מה הפירוש של השם זָמְמו?

00:03:35:09 00:03:43:16

לשם זממו אין הרבה משמעויות
אבל הפירוש של השם הוא נוחות.

00:03:44:02 00:03:46:05

כמה אחים ואחיות יש לך?

00:03:46:21 00:03:53:05

היינו שבעה אחים, אחת נפטרה בגיל 4
וכיום אנחנו שישה אחים.

00:03:55:17 00:03:58:11
במה ההורים שלך עסקו באתיופיה?

00:03:59:12 00:04:02:25
אבי היה עובד בחקלאות בשדות,

00:04:05:22 00:04:11:12
בנוסף אבי היה הולך להילחם,
הוא היה חייל.

00:04:13:10 00:04:17:24
הוא השתתף במלחמה
בעיירות דברטאבור וסמין.

00:04:18:13 00:04:31:14
דודים שלי עסקו בטקסטיל,
גם היו יוצאים להילחם בקרבות.

00:04:31:20 00:04:36:20
כשהם נלחמו נגד הכובשים הלבנים, אחיו
הקטן של אבי הצליח לקחת להם 3 נשקים.

00:04:37:04 00:04:40:13
לכן כולם היו מאוד חרוצים.

00:04:40:16 00:04:43:13
הם עבדו בחקלאות
והיכן הם הלכו להילחם?

00:04:43:14 00:04:46:02
בזמן שהיו יריות הם הלכו להילחם
במשך תקופה מסוימת.

00:04:46:04 00:04:47:16
הם יצאו להילחם בזמן המלחמה?
כן, הם יצאו להילחם.

00:04:47:24 00:04:54:07
בנוסף למלחמה הם עבדו בחקלאות
בטקסטיל, הם היו עושים הרבה דברים.

00:04:54:10 00:04:55:14
במה אמא שלך עבדה?

00:04:57:02 00:05:00:01
רק סבתי הייתה עובדת,
אמי לא עבדה. היא הייתה עקרת בית.

00:05:01:01 00:05:03:15
הגברים היו עובדים בשדות
ואמי מכינה את האוכל בבית.

00:05:03:18 00:05:06:06
אמך עבדה רק בבית?
כן, היא עשתה רק עבודות בית.

00:05:06:08 00:05:10:21
ואני הייתי תופרת בגדים
כמו שאני לובשת עכשיו.

00:05:11:21 00:05:21:23
בנוסף הייתי אורגת קישוטים כמו זה
שנמצא מאחורי, זה מה שהייתי עושה .

00:05:22:04 00:05:24:17
מי לימד אותך את כל העבודות האלו?

00:05:24:22 00:05:29:05
למדתי מנשותיהם של דודים שלי,
הייתי עובדת יחד איתן.

00:05:29:15 00:05:34:06
אחרי שילדתי את בני הבכור,
אמי הייתה מיילדת

00:05:34:08 00:05:36:22
ביקשתי מאמי שתלמד אותי ליילד,
והיא לימדה אותי.

00:05:37:17 00:05:50:21
התחלתי ליילד כשהייתי בת 17-18
מאז עד שעלינו לארץ הייתי מיילדת.

00:05:51:11 00:05:59:04
אנחנו נדבר בהמשך בהרחבה על חיך
בארץ ועבודתך כמיילדת,

00:05:59:10 00:06:07:15
נחזור לדבר על ילדותך,
איך ניראה המקום שגדלת בו?

00:06:07:17 00:06:12:25
המקום היה טוב מאוד, גדל שם
תירס, חיטה, תפוחי אדמה...

00:06:13:07 00:06:23:06
כמו כן היה גדל שם, חסות, שעורה ,

הכול היה גדל שם.

00:06:24:03 00:06:31:14
הם היו זורעים בשדות סוגים שונים
של חיטה, שעורה, גרגירי חמוס, וטף

00:06:31:22 00:06:36:00
ולאחר שחרשו את השדות קוצרים את
היבול ולוקחים לביתנו לצרכים שלנו,

00:06:36:03 00:06:44:16
ובביתנו היינו מכינים מהיבול אוכל
משקאות, וככה היינו חיים.

00:06:44:21 00:06:47:08
האם היבול שימש אתכם לצרכים
אישיים או שגם הייתם מוכרים אותו ?

00:06:48:03 00:06:55:06
כשהפקנו הרבה יבול, היינו הולכים
לשוק באזזו שנמצא בסמוך לגונדר,

00:06:56:02 00:07:02:06
היינו הולכים עד שדה התעופה,
וזה בגלל שחינו בכפר ולא בעיר.

00:07:02:18 00:07:10:09
לכן הלכנו לשוק בעיר ומכרנו את מה
שהפקנו כמו חמאה, וקונים מהם נרות.

00:07:10:12 00:07:15:23
שאר המצרכים כמו פפריקה ותבלינים
נוספים הפקנו בביתנו.

00:07:16:03 00:07:17:11
לכן הכפרים שלנו היו מלאי שפע!

00:07:17:20 00:07:23:20
עזבנו הכול ועלינו לארץ
בגלל שזאת ארץ אבותינו.

00:07:24:11 00:07:27:04
היינו הולכים לישון עם הפנים לכיוון
ארץ ישראל כדי שתפילתנו יישמעו .

00:07:27:10 00:07:32:22
אבותינו התפללו לאלוקים
להגיע לירושלים,

00:07:33:01 00:07:38:01

למרות שהם לא זכו להגיע לארצם,
בגללם אנחנו זכינו.

00:07:38:03 00:07:46:21
כשעליתי לארץ הגעתי דרך אדיס אבבה
לאחר שישנתי יום אחד בעיר בקר דאר,

00:07:47:03 00:07:52:12
כשהגעתי לשם ביקשו ממני לספור את
הדורות שלי כולל של הדודים שלי.

00:07:53:00 00:07:56:13
הגעתי ביום חמישי וכבר ביום ראשון
עזרו לי במענק כספי של 9,000 ביר.

00:07:57:18 00:08:07:05
הצטרפתי לאנשים שהמתינו שם במחנה,
ושם עזרו לנו באוכל, שינה ועוד,

00:08:07:16 00:08:15:04
מרוב שנהנו לא הרגשנו את הזמן שעבר.
השגרירות עזרה לי לאחר שלושה ימים.

00:08:15:17 00:08:22:16
בילדותך כשהיית בת 5-6 עם מי נהגת
לשחק? ובאילו משחקים שיחקתם?

00:08:22:19 00:08:26:16
הייתי משחקת עם האחיות הגדולות שלי
עם בנות דודות שלי.

00:08:26:22 00:08:31:23
כמו כן שיחקתי עם הילדים של ביצה,
הילדים של ראדיי, הילדים של טמרת.

00:08:32:07 00:08:38:16
בנוסף היו את הילדים של בת דודה שלי
ששמה אמרץ' דסטה וביצה דסטה.

00:08:38:20 00:08:40:19
כולנו היינו משחקים ומבלים יחד.

00:08:40:23 00:08:42:15
איזה משחקים?

00:08:42:22 00:08:46:06
היינו קוטפים עלים
ועושים מזה אינג'רה.

00:08:46:18 00:08:50:03

היינו לוקחים חול ועושים מזה קמח,
היה לנו משחק שנקרא אינקשה-דילוגים.

00:08:50:21 00:08:54:24
בנוסף היה לנו משחק שנקרא אינקשה
דילוגים, ומשחק שנקרא אג'ה-מוג'ה.

00:08:55:03 00:08:59:07
היינו משחקים בכל המשחקים הללו
ונהנים מאוד.

00:08:59:10 00:09:02:08
בימים שהיה ירח שמחנו מאוד
בגלל שיכולנו לשחק יותר...

00:09:02:10 00:09:06:16
לעשות את המטלות שלנו כמו לארוג
קישוטים. היינו אוכלים כפי רצוננו.

00:09:06:20 00:09:09:20
כמו כן לעיתים הורינו שלחו אותנו
לאסוף צואה של הבקר לחומר תבערה,

00:09:09:23 00:09:14:07
היינו אוספים את הצואות המיובשות
ומביאים הביתה, ובדרך היינו משחקים.

00:09:14:18 00:09:17:08
מכיוון שעשינו הכול ביחד
כמעט ולא היו מריבות בינינו.

00:09:18:07 00:09:22:10
אם מישהו היה רב,
מפרידים ביניהם ומשלימים מיד.

00:09:22:24 00:09:26:18
כמו כן כשבעל ואשתו רבים, האישה
נכנסת לחדר האחורי שנקרא מאג'ט,

00:09:27:09 00:09:31:05
האישה נכנסת לשם,
ולגברים היה אסור להיכנס לשם.

00:09:31:09 00:09:33:10
הגברים היו מכבדים את המאג'ט
ולא היו נכנסים לשם אחרי האישה.

00:09:33:23 00:09:39:19
המאג'ט זה כמו המחסנים שיש פה
הבעל לא היה נכנס לשם.

00:09:39:23 00:09:43:03
כשהאישה נכנסה לשם בבהלה,
אנשים היו מרגיעים את הבעל.

00:09:43:22 00:09:49:01
ואז אחת מהשכנות לוקחת את האישה
לביתה ומשלימים ביניהם.

00:09:49:04 00:09:51:19
היה משפט שאומר,
"המכות של הבעל זה כמו חמאה משובחת"

00:09:53:05 00:09:55:12
למה האישה הייתה צריכה
להיכנס למאג'ט?

00:09:55:20 00:09:59:24
כדי שבעלה לא יכה אותה,
עד שיבוא אנשים להפריד ביניהם.

00:10:00:04 00:10:03:13
להבדיל, איך שהנשים נוהגות פה בארץ
מסלקות את הגבר מביתו.

00:10:05:03 00:10:08:04
בכפר המערכות יחסים בין הבעל לאישה
היו מבוססות על אמון מלא.

00:10:08:21 00:10:12:10
גם כשהם התגרשו, כל אחד מהם
נישא בפעם השנייה

00:10:12:25 00:10:18:08
ולא שחטו את האישה כמו תרנגולת.
זה היה חטא גדול להרוג את האישה.

00:10:18:11 00:10:20:04
האישה היא גם אמא לילדים,
איך אפשר לשחוט אותה!

00:10:21:04 00:10:23:15
בחיינו בכפר כיבדו את האישה מאוד,

00:10:24:00 00:10:33:21
מעבר להורים ולאשתו, שהיא יד ימינו,
היה אסור להזיק אפילו לחברים רחוקים

00:10:34:05 00:10:39:25
במקרים שהיו מריבות רציניות

בין אנשים שכללו יריות ,

00:10:40:02 00:10:41:19
היו פונים לשמגל'ה שהם זקני השבט
כדי לפתור את הבעיות.

00:10:41:23 00:10:43:24
למשל אם מישהו היה פונה אליהם
בטענה שהצאן של אחר אכל את יבולו,

00:10:44:03 00:10:46:24
זקני השבט היו מרגיעים את הרוחות
ומשלימים בין האנשים שרבו.

00:10:47:04 00:10:54:01
אבל פה בארץ, האישה מתקשרת למשטרה
ומסלקת את בעלה מביתו כמו כלב,

00:10:54:04 00:10:56:14
כלבים מגרשים מהבית ולא גברים!

00:10:57:15 00:11:00:08
אותם אנשים בארץ חוטאים בלי גבולות.

00:11:00:10 00:11:07:20
אני לא רוצה להתלונן, אבל שאלוקים
יברך את הממשלה שתומכת ועוזרת לנו .

00:11:08:07 00:11:17:24
אפילו אנו המבוגרים מקבלים פנסיה
חודשית המאפשרת לנו לקנות מצרכים

00:11:18:02 00:11:24:25
כמו חלב וכו' והקייסים עוזרים לנו
לשחוט כבשים וככה אנו המבוגרים חיים

00:11:25:23 00:11:28:02
לכן המדינה תומכת באנשים חלשים.

00:11:28:09 00:11:33:00
לעומת זאת כשהיינו חיים בכפר,
אנשים עבדו בשדות ושמרו על הצאן

00:11:33:04 00:11:38:10
כל משפחה דאגה לגדל את ילדיה בביתה
והילדים לא עזבו את בתיהם.

00:11:38:16 00:11:41:22
לעומת זאת הממשלה בארץ תומכת
בנשים שילדו ,

00:11:41:24 00:11:44:23
למרות שהגעתי לארץ אחרי שילדתי
וחיתנתי את כל ילדיי,

00:11:45:14 00:11:49:00
המדינה נותנת קצבה לנשים שילדו.

00:11:50:02 00:11:53:02
כמו כן המדינה תומכת כספית באנשים
שהולכים ללימודים גבוהים,

00:11:53:09 00:11:55:21
לכן לא תמצאי תנאים טובים
כמו אלו בארץ.

00:11:56:08 00:11:59:23
אבל אנחנו נהיינו מפונקים מכל זה.

00:12:00:00 00:12:04:12
הסיבה לכך היא שכולנו באנו מאזור
הצפון והדרום והתקבצנו פה בארץ.

00:12:04:16 00:12:09:17
לכן ההתנהגות שלנו השתנתה, אבל
עדיין אין מדינה טובה כמו ישראל.

00:12:09:23 00:12:12:24
כן את צודקת.
-הרבה אנשים לא זוכים לחיות פה בארץ.

00:12:13:14 00:12:19:22
האם יש סיבה שהנהר שהיה בכפר שלכם
נקרא גינד-וואה?

00:12:20:01 00:12:27:20
כן הנהר נקרא גינד-וואה, אבל האזור
כולו נקרא גינד-וואה גבריאלי.

00:12:28:15 00:12:34:10
תספרי לנו מה את זוכרת משם,
האם המקום היה מיוער או שדה פתוח?

00:12:34:12 00:12:43:24
המקום היה סמוך לנהר ומסביב היו
שדות של תירס, חומוס וחיטה.

00:12:44:11 00:12:52:18
השדות חיטה הפיקו הרבה יבול, כמו כן
היו הרבה עצי הנקראים "וואנזה".

00:12:53:04 00:13:00:20
היה מקום מוצל שנקרא "קימט" שכל
היהודים כולל הזקנים היו מבליים בו.

00:13:00:22 00:13:05:20
באותו המקום היה עץ וואנזה גבוה,
היינו קוטפים רק את הפירות לאכילה.

00:13:06:02 00:13:11:05
מלבד זה היה אסור לגזום את הענפים
של אותו העץ וואנזה שקראו לו קימט.

00:13:11:15 00:13:15:08
כולם ישבו מתחת לעץ כמו בסוכה
הזקנים ישבו שם ופתרו סכסוכים.

00:13:15:13 00:13:18:11
אילו פירות העץ היה מניב?
-פרי שנקרא וונזה שמיועד לאכילה.

00:13:18:16 00:13:21:22
איך הפרי היה ניראה?
-צרו של פירות ביחד.

00:13:21:24 00:13:24:00
-האם הפרי היה מתוק?
את מכירה את פרי הוונזה!?

00:13:24:05 00:13:29:01
אני לא מכירה,
-אז הפרי היה נקרא וואנזה,

00:13:29:07 00:13:34:07
כמו כן היו פירות נוספים שנקראים
טגה, ואגם שנאכל עם היד

00:13:34:12 00:13:40:17
המים שזרמו בכפר היו טובים.
הנהרות שהיינו חוצים היו מרהיבים.

00:13:41:05 00:13:44:09
הנהר היה נקרא טני-טדה
ולכן לא היה חסר לנו מים בכפר.

00:13:44:12 00:13:46:24
היה לכם הרבה מים?
-כן, גם היינו מכבסים שם בגדים.

00:13:47:03 00:13:49:22

איך היו תנאי המזג האוויר?
-תנאי המזג האוויר היו טובים.

00:13:50:24 00:13:56:18
בערך כל 2-3 שנים היו מתפשטות מחלות
שנקראו אנקסיל, ווטת שתקפו ילדים.

00:13:57:00 00:14:00:14
במקרים כאלו הגיע לכפר צוות רפואי
מטעם הממשל לתת טיפול לחולים.

00:14:00:22 00:14:05:05
הרופאים היו מגיעים לאזור ההתפשטות
של המחלה, ונותנים חיסונים לחולים.

00:14:05:11 00:14:08:21
החיסונים ניתנו לאזורים נגועים?
-כן, ואז הכול היה עובר.

00:14:09:04 00:14:15:05
כשהפרות היו גועות, וכשהתרנגולות
התרוצצו בבית היינו חשים שמחה.

00:14:15:19 00:14:18:05
ככה היינו חיים,
והיו לנו חיים טובים.

00:14:18:07 00:14:21:16
גם לאחר שעלינו ארצה,
זכינו בממשלה שדואגת לנו לכול.

00:14:22:01 00:14:26:20
וכל אלו אודות התפילות של אבותינו
שבזכותם הגענו הנה.

00:14:26:22 00:14:34:15
האם בכפר שהייתם חיים בו
היו חיים רק יהודים?

00:14:35:08 00:14:41:21
הנוצרים היו גרים רחוק מאתנו,
אבל אנחנו והדודים גרנו באותו אזור.

00:14:41:25 00:14:49:12
אחיו הגדול של אבי ששמו פנטה דסטה,
אחריו יש את אחי ששמו איאסו דסטה,

00:14:49:14 00:14:58:11
אז כולכם הייתם חיים באותו אזור?
-כן, חיינו באותו אזור סביב הנהר.

00:14:59:05 00:15:04:05
ואז, תרשי לי לספר לך
על הדודים שלי שנולדו,

00:15:04:12 00:15:12:18
אחרי ה נולדה גְדֵמָה דסטה,
אחריה נולד אבי עלמייהו דסטה.

00:15:14:02 00:15:22:22
אחרי אבי נולד אברהם דסטה,
אחרי אברהם נולדה אֶמְרָץ' דסטה.

00:15:23:09 00:15:28:23
אחרי אמרץ' דסטה נולד ביצ'ה דסטה,
זה כל המשפחה.

00:15:29:01 00:15:32:15
האם כולכם חייתם באותו אזור?
-כן, כולנו חיינו באזור ליד הנהר.

00:15:32:19 00:15:38:02
למעט פנטה דסטה שהיה חי
באזור טדה וואזבה באמבובר.

00:15:38:10 00:15:42:04
בנוסף אחיו של אבי ששמו אייסו
נפטר לפני זמן רב.

00:15:42:22 00:15:45:11
כמו כן גם בתי וכל שאר המשפחה
נפטרו בעיר הולדתם.

00:15:46:03 00:15:50:09
הייתם חיים רחוק מהנוצרים?
-כן, הנוצרים חיו רחוק ממנו.

00:15:50:14 00:15:53:00
איך הייתם מסתדרים עם הנוצרים,
מה היו היחסים ביניכם?

00:15:53:03 00:15:56:24
הם (הנוצרים) היו מביאים אלינו בד
שנקרא "זאה" כדי שנתפור להם בגדים.

00:15:57:02 00:15:58:00
מה זה "זאה"?

00:15:58:10 00:16:02:12
האנשים שלנו היו מייצרים מזה

בגדים כמו שאני לובשת.

00:16:02:19 00:16:06:10

אלו היו היחסים בנינו,
למעט מכך לא היו מריבות בנינו.

00:16:06:22 00:16:08:16

הייתם חיים איתם בשלום?
כן, חיינו איתם בשלום.

00:16:08:18 00:16:11:21

באזורים מסוימים היינו שומעים
שהנוצרים מקללים ומגדפים את היהודים

00:16:11:24 00:16:15:01

אבל באזור שלנו הנוצרים
חיו אתנו בשלום.

00:16:15:15 00:16:24:12

האם את נולדת וגדלת באזור של נהר?
-נולדתי וגדלתי שם, ומשם הגעתי ארצה

00:16:24:17 00:16:30:20

שנה לאחר פטירת אמי, ושנתיים לאחר
פטירת אבי, עזבתי הכול ועליתי ארצה.

00:16:31:07 00:16:37:25

כמו כן הותרתי מאחורי את בני שתמונתו
מאחורי, הוא נפטר לא מזמן,

00:16:38:04 00:16:45:23

אחיו הגדול נסע לכפר לחדש את הקברים
שלהם ונפטר ממחלה אחרי שחזר ארצה.

00:16:46:11 00:16:52:10

שני בניי היו יתומים מאביהם
אחריו גם הם נפטרו.

00:16:52:12 00:16:56:11

אבל עכשיו ברוך ה' יש לי ילדים
מבוססים שקנו בית.

00:16:56:17 00:16:58:00

כיום תודה לאל אני חיה בלי בעיות,

00:16:58:02 00:17:02:08

אני רק מאחלת שאויבי המדינה
יתרחקו ויהיה שלום.

00:17:02:16 00:17:05:22

מתי הורייך הלכו לעולמם,
בת כמה היית כשהם נפטרו?

00:17:06:06 00:17:17:08
אבי נפטר בגיל 30 בשנת 1976
אמי נפטרה שנה לאחר אבי.

00:17:18:20 00:17:26:04
בני נפטר שישה חודשים
אחרי שאבי נפטר.

00:17:27:18 00:17:34:05
חוץ מזה החיים שלי טובים,
כל הילדים יש להם בית בבעלותם.

00:17:34:08 00:17:36:12
כל הילדים פיקחים,
ואין שום מריבות ביניהם.

00:17:36:16 00:17:39:10
אחד הבנים שלי משרת בצבא בקבע.

00:17:40:01 00:17:43:15
באיזה גיל התחתנת?

00:17:45:00 00:17:46:18
התחתנתי בגיל 14.

00:17:49:02 00:17:50:21
בגיל 17 ילדתי את הבן הבכור שלי.

00:17:52:21 00:18:01:20
ברצוני לשאול אותך מספר שאלות
על מערכת היחסים בין ההורים לילדים,

00:18:02:08 00:18:08:12
למי מההורים שלך היית קרובה יותר
לאביך או לאמך?

00:18:08:22 00:18:15:14
שני הורי היו אנשים טובים אבי
היה אדם טוב כפי שהוענק לו השם.

00:18:15:18 00:18:21:22
הוא היה מקבל את כולם בשמחה
ומזמין אותם לאכול ולשתות בביתו,

00:18:21:24 00:18:24:04
גם אמי הייתה אישה שידעה לברך
את כולם, ולא לקלל אף אחד.

00:18:24:15 00:18:27:07
היא חינכה אותנו להתנהג בצורה טובה
וכך גדלנו על פי החינוך שלהם.

00:18:28:00 00:18:35:07
למי מההורים שלך היית יותר קרובה,
מי מהם היית משתפת בסודותייך?

00:18:35:11 00:18:39:09
הייתי מדברת עם אמי וגם עם אבי,
שניהם היו שווים באותה מידה.

00:18:39:15 00:18:45:02
אבי היה בן אדם טוב וגם אמי,
היא לא הייתה כועסת עלינו הרבה.

00:18:45:09 00:18:48:21
היא הייתה מסבירה לנו בנועם
כיצד לא לחזור על הטעויות שוב,

00:18:49:01 00:18:53:04
והייתה אומרת לנו להסתדר עם אנשים
אחרים לא לריב איתם.

00:18:53:13 00:19:01:15
מעבר להוריי אפילו הדודים שלי
לא התחנכו לריב עם אנשים אחרים.

00:19:02:19 00:19:09:03
רק היו נוהגים להתאסף בבית מסוים
ולהכין מאכלים כמו אנג'רה, דבו וכו'

00:19:09:05 00:19:11:24
הם ידעו רק ליהנות מהאוכל ומהשתייה,
חוץ מזה לא עניין אותם דברים אחרים.

00:19:12:01 00:19:17:13
האם היה הבדל בגידול הילדים
בין הבנים לבנות?

00:19:18:19 00:19:22:02
אבי דאג להביא מצרכי מזון לבית,
ואמי הייתה מבשלת בבית.

00:19:22:11 00:19:24:22
ומכינה לנו אוכל ומחנכת
אותנו איך לעבוד בבית.

00:19:25:03 00:19:29:12

אבי עבד במשך היום בשדה מחוץ לבית
ודאג להביא את היבול לבית.

00:19:29:18 00:19:35:04
מחוץ לביתנו הייתה לנו מטחנה.
היינו מכינים את הקמח .

00:19:35:08 00:19:38:16
ואז עושים בצק ומכינים מזה אוכל
וככה היינו ניזונים ושותים.

00:19:39:04 00:19:44:12
פעם לא היו לנו לימודים בכפר,
התחילו ללמד שם בתקופה יותר מאוחרת.

00:19:44:20 00:19:46:23
הלימודים החלו בתקופתו של
היילה-סלאסי לפני כן לא היו לימודים.

00:19:47:21 00:19:51:20
בתקופתו של היילה-סלאסי עודדו אותנו
ללמוד לכן שלחתי את ילדיי ללמוד.

00:19:52:11 00:20:00:21
שניים מילדיי היו תלמידים, מאז
התחילו ללמוד גם לימודים מתקדמים.

00:20:01:03 00:20:04:00
באותה תקופה הקדישו
מאמץ רב ללימודים.

00:20:04:09 00:20:09:17
האם היה הבדל בצורת גידול הילדים
בין הבנים לבנות באתיופיה?

00:20:11:07 00:20:15:06
הבנים היו הולכים לעבוד מחוץ לבית,
והבנות היו עובדות בתוך הבית.

00:20:15:16 00:20:18:18
הבנות הכינו חוטים מצמר
ותפרו בגדים בתוך הבית ,

00:20:19:02 00:20:25:19
הבנות עבדו בעיקר בעבודות אימותיהן ,
הן היו מבשלות אוכל לגברים.

00:20:25:21 00:20:32:09
הבנים עבדו בחוץ בשמירת עזים, כבשים
פרות, וגם היו חורשים את השדות.

00:20:32:12 00:20:37:08
הם היו רועי צאן וגם הם היו
סוחבים קש ויבול, הבנים עבדו קשה.

00:20:37:16 00:20:45:06
כשהבנים חזרו לבתיהם אחרי יום עבודה
האישה מגישה לו אוכל ושתיה.

00:20:45:09 00:20:48:08
לפני האוכל הגבר מבקש שישטפו
את רגליו, ואישה שוטפת את רגליו.

00:20:48:12 00:20:50:18
ואז הוא אוכל ושותה את מה שאשתו
הגישה לו והולך לישון.

00:20:51:11 00:20:56:07
אם היה ריב בין הבעל לאשתו
זקני השבט היו משלימים ביניהם.

00:20:56:09 00:21:00:11
מי היה שוטף את רגליו של הגבר?
האם את ואחייך הייתם שוטפים?

00:21:01:04 00:21:04:02
אחי הגדול היה שוטף בעצמו את רגליו.

00:21:04:09 00:21:07:04
להורים שלך היית שוטפת את הרגליים?
כן, להוריי הייתי שוטפת את רגליהם.

00:21:07:10 00:21:11:16
אחרי ששטפתי את רגליהם
הייתי מנשקת את רגליהם.

00:21:11:22 00:21:15:03
היית מנשקת את רגליהם?
כן, אחרי ששטפתי, נישקתי את רגליהם.

00:21:15:09 00:21:17:24
גם אחרי שהם היו חוזרים מהשוק
היינו מנשקים להם את הרגליים.

00:21:18:21 00:21:23:23
ההורים היו מאוד יקרים בעבור ילדיהם
אבל בארץ ההורים לא יודעים עברית,

00:21:24:08 00:21:32:07
לכן אני נעזרת בילדיי שמתרגמים לי

כיוון שאין תקשורת בגלל מחסום השפה.

00:21:33:02 00:21:37:02

ילדנו יודעים לדבר עברית, ואנחנו
ההורים לא יודעים לדבר עברית.

00:21:40:01 00:21:45:10

עם מי מההורים שלך היית מתייעצת,
ומשתפת את סודות שלך?

00:21:47:09 00:21:53:15

כשהיה לי קשה לעשות משהו הייתי
שואלת את אבי איך ומה עושים,

00:21:54:10 00:22:00:00

כשהלכנו לשוק, הייתי מבקשת
מאבי שיעמיס את החמור בסחורה.

00:22:00:12 00:22:05:03

כשאמי הלכה לשוק, הייתי
מבקשת ממנה שתביא לבית קפה,

00:22:05:25 00:22:09:05

היא הייתה מביאה לי את הקפה,
ואז הייתי מכינה קפה.

00:22:10:12 00:22:13:03

ואז אמי אוספת את כולנו מגישה לנו
אוכל

00:22:13:14 00:22:20:23

בזמן החגים שנקראים, מיירר,
חגי ישראל, חג שניים עשר, חמישה עשר

00:22:21:17 00:22:26:17

כמו כן בחגים שנקראו מיירר,
אסרה-אספט...

00:22:26:24 00:22:29:06

כשכל החגים האלו חלו
היו שוחטים כבש בבית.

00:22:29:08 00:22:35:20

ומזמינים את כל הילדים והנכדים
לבית. היינו מתאספים וסועדים יחד.

00:22:36:03 00:22:42:10

לא היו לנו בעיות, גם כיום
אנו חיים בארץ ללא מחסור,

00:22:42:16 00:22:46:16
הגענו ארצה בזכות התפילות של
אבותינו וכאן כמעט ואין לנו בעיות.

00:22:47:02 00:22:53:22
הבעיה היחידה היא שהילדים מפוזרים
ברחוב ולא נכנסים לבתיהם בזמן.

00:22:54:02 00:22:57:20
ולהורים אין שליטה על זה.
אבל חוץ מזה אין לנו בעיות.

00:22:57:25 00:22:59:17
למרות שיש אנשים שמתלוננים על החיים
בארץ, אין מקום יותר טוב כמו בארץ.

00:22:59:21 00:23:08:07
הגענו הנה בזכות התפילות של הורינו,
ופה הממשלה דואגת לנו למשכורת,

00:23:08:13 00:23:14:14
כלי תחבורה, נעליים לרגלינו, ולכן
אני מאחלת שנחיה ככה עד סוף חיינו.

00:23:14:25 00:23:19:08
אני רק מתפללת שאלוקים יעלים את
אויבי המדינה ויחזק אותה.

00:23:19:11 00:23:21:16
ושנמות בצורה טוב, אלו הם
הבקשות שלי מאלוקים.

00:23:21:18 00:23:26:01
אני מתפללת שלא נדע צרות ומוות
ושלא נצטרך לעזוב את המדינה.

00:23:26:03 00:23:29:12
אפשר להגיד שירושלים ואמא לילדים
הן אותו הדבר באותה קנה מידה.

00:23:29:20 00:23:35:10
אין לנו ארץ אחרת, אם יקרה משהו
למדינה הזו לאן נוכל ללכת?!

00:23:35:20 00:23:43:13
חזרנו הנה מהגלות שאבותינו היו בו,
אם נעזוב פה, איפה נחיה?!

00:23:44:03 00:23:51:21
לכן אני מתפללת לאלוקים שלא נצטרך

לעזוב את המדינה, ושנמות בדרך טובה.

00:23:52:03 00:23:56:02
מעבר לכך אני לא מבקשת כלום מאלוקים
אני חיה טוב מהקצבה שנותנים לי.

00:23:56:10 00:24:01:10
את זוכרת את יום החתונה שלך?
-בוודאי שאני זוכרת.

00:24:01:18 00:24:09:03
אז ספרי לי איך היה טקס החתונה שלך,
מי היו האורחים בחתונה?

00:24:10:06 00:24:16:05
ההורים של החתן הגיעו לבית
ומבקשים מהורי הכלה את ידה,

00:24:17:04 00:24:25:03
אחרי שהם מגיעים הם עומדים ככה
ומבקשים את ידה של ילדתם בשביל בנם .

00:24:26:08 00:24:31:13
אחרי שהם נעמדו וביקשו,
הורי הכלה מסכימים לבקשתם.

00:24:32:06 00:24:34:22
ואז מושיבים אותם ושואלים
אותם במה בנם עוסק,

00:24:35:13 00:24:40:23
הורי החתן משיבים שבנם עובד בחקלאות
בשדות ושהוא מגדל את השוורים,

00:24:41:02 00:24:42:01
ואז הורי הכלה מסכימים.

00:24:42:10 00:24:46:14
כמו שנהוג בארץ הורי הכלה מקבלים
כסף בעבור הסכמתם מהורי החתן.

00:24:47:06 00:24:57:10
ואז מוודאים שאין קרבה משפחתית
ביניהם, ושאין קשר דם ביניהם.

00:24:57:17 00:25:04:00
לאחר שבדקו את כל זה והורי הכלה
מקבלים את הכסף בעבור הסכמתם,

00:25:04:04 00:25:07:12

כל משפחה עורכת אירוע .

00:25:08:09 00:25:17:12
ואז כשהחתן מגיע לפגוש את הכלה,
הוא בא עם סרט "קשרה" על ראשו.

00:25:18:07 00:25:23:02
גם בחתונה שלך זה היה כך?
-החתן מגיע עם הקשרה על ראשו.

00:25:23:13 00:25:27:18
כשהוא מגיע לביתה של הכלה עושים
סעודה ורוקדים ואז הוא חוזר לביתו.

00:25:27:23 00:25:37:03
את זוכרת את האירוע שקיימו עבורך?
-אני לא זוכרת היטב .

00:25:37:07 00:25:38:01
אינך זוכרת את האירוע שקיימו עבורך?

00:25:38:03 00:25:40:19
אני זוכרת שהיינו בוכות
ומסרבות ללכת עם החתן.

00:25:40:23 00:25:44:07
למה הייתן בוכות?
-כיוון שהיה קשה לעזוב למקום אחר.

00:25:44:09 00:25:50:04
בארץ כולם הולכים לאן שהם רוצים.
שם לא היה מקובל ללכת לעיר אחרת.

00:25:50:11 00:25:56:18
היו מכוניות רק בערים הסמוכות באזזו
ובשדה התעופה בגונדר ,

00:25:56:21 00:25:59:17
בכפרים שלנו לא היו לנו מכוניות
היינו הולכים ברגל.

00:25:59:19 00:26:03:01
למה סירבת ללכת, האם היית מפוחדת?

00:26:03:03 00:26:07:09
האזור שלנו היה כפר, למעט גונדר
הכול היה כפרים, ולא ערים כמו בארץ.

00:26:07:12 00:26:09:16
אני מתכוונת לתחושות שלך,

סירבת ללכת בגלל שפחדת?

00:26:09:19 00:26:16:10
כן פחדתי, לכן שלחו מלווה שהיה
הולך אתך עד שאת מתרגלת.

00:26:16:12 00:26:21:23
ואז מבררים באם הכלה שמרה על עצמה
ולא הייתה עם גברים אחרים לפני כן.

00:26:22:03 00:26:27:01
לאחר שמוודאים שהכלה
גדלה עם חינוך טוב,

00:26:27:09 00:26:35:16
מוציאים את המאכלים והמשקאות
ועורכים סעודה, וככה זה היה.

00:26:36:00 00:26:38:22
את זוכרת את כל זה?
כן, ככה בית ישראל קיימו את האירוע.

00:26:39:02 00:26:43:09
האם פחדת לעבור לגור עם החתן?

00:26:43:12 00:26:48:16
כל בחורה שהתחתנה, הייתה מסרבת ללכת
עם החתן ולכן היו צריכים לשכנע אותה.

00:26:49:14 00:26:52:14
הבחורה הייתה מסרבת, והמבוגרים היו
מבקשים ממנה ללכת עם החתן.

00:26:52:19 00:26:56:05
מי היה משכנע אותה ללכת עם החתן?
-ההורים שלה היו מבקשים ממנה ללכת

00:26:56:07 00:26:59:20
הוריה היו מעודדים אותה ומסבירים לה
שגם הם התחתנו באותה צורה.

00:27:00:11 00:27:07:07
אם הכלה הייתה צעירה כמוך, חמותה
הייתה תומכת בה ומגדלת אותה.

00:27:07:16 00:27:13:13
היינו מתחתנים בגיל צעיר, בארץ
מתחתנים בגיל מבוגר כי כולם לומדים.

00:27:13:22 00:27:19:02

איך אביך שכנע אותך ללכת עם החתן?
מה הוא אמר לך?

00:27:19:07 00:27:26:06

הוא ביקש ממני יפה, הוא היה קורא לי
בשם "טובה" כאילו אני כזאת.

00:27:27:00 00:27:28:21

הרי כל הילדים טובים עבור
ההורים שלהם!

00:27:29:06 00:27:35:10

ואז אבי ביקש ממני יפה שאלך עם החתן
והבטיח שיבואו לקחת אותי לאחר שבוע.

00:27:35:16 00:27:39:18

אבי אמר לי "בתי יקרה תלכי עם החתן
בבקשה", ואז הסכמתי ללכת.

00:27:40:23 00:27:43:08

ככה זה היה, בנוסף הכפר של החתן
לא היה רחוק, זה היה קרוב אלינו.

00:27:43:10 00:27:45:07

הכפר היה קרוב אליכם?
כן זה היה קרוב.

00:27:45:11 00:27:49:02

איך משפחתו של בעלך קיבלו אותך?

00:27:50:02 00:27:51:03

את מתכוונת למשפחה השנייה?
כן.

00:27:51:12 00:27:57:01

הם ערכו סעודה ובאו לקחת אותי
ואז עברתי לגור איתם.

00:27:57:03 00:28:05:08

לאחר מכן, ההורים התייעצו ביניהם
כדי לבנות לנו בית בנפרד.

00:28:05:16 00:28:08:17

אחרי שהם החליטו,
בנו לנו בית נפרד.

00:28:09:01 00:28:18:19

אחרי שהבית נבנה, אמי הביאה איתה
לחם, חריף, חמאה, קמח, וכו',

00:28:19:11 00:28:25:05
גם אמו של בעלי עשתה אותו הדבר,
הכינו עבורנו אוכל ומשקאות.

00:28:25:09 00:28:29:01
הם ייעצו לנו כיצד להסתדר בבית החדש
וככה התחלנו לגור לבד ולהסתדר.

00:28:29:03 00:28:32:04
הם הכינו הכול עבורכם?
כן, ואז עוברים לגור יחד עם הבעל.

00:28:32:06 00:28:34:03
ומביאים ילדים לעולם.

00:28:34:06 00:28:36:05
מתי ראית את בעלך בפעם הראשונה?
מה?

00:28:36:08 00:28:42:13
מתי ראית את פניו של בעלך,
האם הכרתם אחרי החתונה?

00:28:43:04 00:28:46:12
ראיתי אותו אחרי שהלכנו אליהם.
לאחר שהלכתם לבית הוריו של החתן?

00:28:46:16 00:28:50:19
אחרי שהוריי העבירו אותי אליהם,
היה אסור להיפגש עם החתן עד החתונה.

00:28:51:00 00:28:57:06
אסור להתראות עם החתן לפני החתונה,
בארץ מתחתנים אחרי שרואים זה את זה.

00:28:57:11 00:28:59:12
היה אסור להתחתן עם אישה
שאיבדה את בתוליה,

00:29:00:14 00:29:06:03
בעלך צריך להיות הראשון שנוגע בך,
ככה ביתא ישראל היו נוהגים.

00:29:06:07 00:29:13:15
לא נוהגים להתחתן אחרי שמבלים יחד,
או אחרי שנכנסים להריון.

00:29:13:18 00:29:18:07
לעומת זאת, בארץ הם נהיים חברים לפני
החתונה ועושים הכול ואז מתגרשים מהר.

00:29:18:11 00:29:31:19
ראית את בעלך בפעם הראשונה לאחר
שהתחתנתם ועברת לגור בבית הוריו?

00:29:32:11 00:29:36:19
אפילו ביום החתונה הלכנו לביתם על
אתון כשהפנים שלי היו מכוסות במטפחת

00:29:36:22 00:29:40:04
רק אדם נוסף עזר להוביל אותנו
כדי שלא יראו אותנו.

00:29:40:13 00:29:47:09
וככה הסתרנו את עצמנו במשך 7 ימים
בזמן ששהינו במקום שנקרא צ'קולה.

00:29:47:12 00:29:51:20
לא הייתם מדברים זה עם זה?
-לא, התייחסנו אליו כמו חיה.

00:29:51:23 00:29:58:10
ואז לאט לאט מתרגלים אליו בעזרת
קרובי משפחה ושושבינים.

00:29:58:17 00:30:04:15
לא עוזבים ישר את בית האמא ולא
מסתובבים בלילות כמו שנוהגים בארץ.

00:30:04:19 00:30:06:22
בחורות לא היו יוצאות מביתם
אחרי שהשמש שקעה.

00:30:07:07 00:30:11:23
גדלנו ככה, גם היום ילדי נוהגים כך,
אני מתפלאה שמתנהגים ככה.

00:30:12:25 00:30:17:20
גדלנו לפי התרבות שהייתה לנו אז,
וגם פה גדלים לפי התרבות המקומית.

00:30:17:24 00:30:24:20
את סירבת ללכת עם החתן ביום
החתונה או אחרי שהתחתנתם?

00:30:24:25 00:30:30:19
סירבתי אחרי החתונה, ביום החתונה
לקחו אותי בכח על אתון כשכולי מכוסה

00:30:30:21 00:30:33:24

לקחו אותי בכוח.
-גם אם היית בוכה היו לוקחים אותך?

00:30:34:01 00:30:40:09
זה לא היה משנה שהיית בוכה, כל עוד הסכימו לחתן אותך אין לך ברירה.

00:30:40:16 00:30:44:03
אחרי שחזרתי לבית הוריי, החתן התעקש לקחת אותי איתו .

00:30:45:04 00:30:48:08
ואז הוריי ביקשו ממנו שיחזור לקחת אותי אחרי שבוע או חודש.

00:30:48:09 00:30:50:09
והוא חזר לביתו מאוכזב כיוון שהוריי השאירו אותי.

00:30:50:11 00:30:54:13
ולאחר חודש הוא הגיע לקחת אותי חזרה. זה כל מה שאני יודעת.

00:30:54:17 00:30:59:01
כמה פעמים סירבת ללכת איתו?

00:30:59:03 00:31:04:21
גם אם הייתי חוזרת כל שנה או שנתיים לבית הורי, כל פעם סירבתי לחזור איתו.

00:31:05:06 00:31:09:09
יש רק אמא אחת ואבא אחד. -כן, הם המשפחה שלך.

00:31:09:11 00:31:11:13
לא קל להיפרד מהמשפחה אחרי שלא פגשת אותם הרבה זמן .

00:31:11:25 00:31:16:25
אפילו כשהיינו נפגשים בחתונות , לא היינו עוזבים זה את זה.

00:31:17:04 00:31:23:15
אי אפשר להיות שבעים מבית ההורים ! ואחרי כל זה הייתי חוזרת לביתי.

00:31:24:15 00:31:27:11
לכן ככה היינו נוהגים. -כל זה קרה אחרי שהתרגלת לבעלך?

00:31:27:13 00:31:29:10
כן, חוץ מזה אסור לנהוג אחרת.

00:31:29:13 00:31:34:04
גם החיים פה בארץ הם טובים, מה שאני
מבקשת מאלוקים מידי בוקר וערב...

00:31:34:07 00:31:39:04
כשהיית מסרבת לחזור עם בעלך
הם היו מענישים אותך?

00:31:39:06 00:31:41:24
לא, הם רק היו מבקשים ממני .

00:31:42:01 00:31:46:18
היו הורים שהיו מענישים את בתם
אבל הוריי היו רק מבקשים ממני יפה

00:31:46:21 00:31:51:12
הם היו אומרים לי "בתנו היקרה עלייך
ללכת לבעלך, תחזרי אלינו בעוד חודש"

00:31:51:14 00:31:56:19
ואז הייתי מסכימה והולכת.
וגם היו כאלה שהיו מענישים.

00:31:57:12 00:31:59:22
ועוד הרבה דברים,
אבל אחרי שהגענו לארץ,

00:31:59:24 00:32:02:06
אבל ההורים שלך רק ביקשו
ממך יפה לחזור לבעלך?

00:32:02:15 00:32:08:05
הוריי לא ידעו מה זה לריב,
אפילו דודים שלי לא יודעים ריב.

00:32:08:19 00:32:13:04
כולם אהבו להסתדר בלי מריבות
לכן כולנו חיינו ככה באותו אזור.

00:32:13:06 00:32:18:02
כולם מתו שם ונשארו שם, ואנחנו
הילדים והנכדים זכינו להגיע לארץ.

00:32:18:12 00:32:22:06
סיפרת קודם שאחרי טקס ההסכמה של
ההורים, לא היה ניתן לסרב להתחתן,

00:32:23:15 00:32:25:18
מה היה קורה אם היית מסרבת להתחתן?

00:32:26:03 00:32:29:18
גם אם היית מסרבת ההורים היו מבקשים לתת לך זמן להתרגל למצב.

00:32:29:22 00:32:33:14
ואז היו משאירים אותי חודש-חודשיים ומבקשים ממני לחזור לחתן.

00:32:33:17 00:32:38:18
אם בעלך היה מסרב לשחרר אותך או שהיה נוהג כלפיך באלימות,

00:32:39:14 00:32:49:04
או אם היה מקלל ומעליב אותך, הרי מי שחיתן אותנו הם האבות של שנינו.

00:32:49:15 00:32:54:00
לכן ברגע שאביה של הכלה מאשר להפריד ביניכם, משחררים אותך חזרה.

00:32:54:19 00:32:58:19
אם אביה של הכלה רצה להפריד את בתו מבטלים את הכול.

00:32:58:21 00:33:01:13
מה היה קורה אם אביך לא רצה? -הם היו עושים את זה כשאת עוד קטנה.

00:33:01:20 00:33:07:23
אם היה מדובר באנשים מבוגרים, והבעל לא רצה להתגרש, פונים לזקני השבט.

00:33:08:01 00:33:10:20
והם מאלצים אותו לשחרר את אשתו, ואז מחלקים את הרכוש ביניהם.

00:33:10:24 00:33:12:23
והאישה חוזרת לבית הוריה בעיר מולדתה.

00:33:13:01 00:33:18:10
האם אחרי טקס ההסכמה אפשר היה לבטל את הכול אם לא רצית להתחתן?

00:33:19:04 00:33:22:23
את יכולה לבטל לאחר זמן מסוים

ולא מיד אחרי טקס ההסכמה.

00:33:23:00 00:33:25:05

האם לא יכולת לסרב מיד?
-לא מסרבים מיד.

00:33:25:07 00:33:28:02

האם זה היה חוק?
-כן, זה החוק.

00:33:28:05 00:33:32:20

מכיוון שהיית עוד ילדה, היו מבקשים
לתת לך זמן הסתגלות, ולא מסרבים מיד.

00:33:33:01 00:33:39:10

לאחר החתונה כשהבעל חוזר הביתה,
האישה מכבדת ודואגת לבעלה.

00:33:39:20 00:33:45:07

אבל פה אני מרחמת על הבנים שלי, וזה
בגלל שהאישה עלולה לגרש אותם מביתו.

00:33:45:11 00:33:48:20

למרות שלא קרה דבר כזה באופן אישי,
הנשים בארץ מגרשות את בעליהן מביתם.

00:33:48:23 00:33:51:13

כלומר, גם אם הייתי רוצה לבטל הכול,
לא יכולתי לעשות את זה מיד.

00:33:51:16 00:33:57:16

אם רצית לבטל לאחר שההורים קיבלו
דמי הסכמה לפני טקס ההסכמה

00:33:57:22 00:34:03:04

וההורים שלך סירבו לחתן אותך עם
אותו האדם, אז מבטלים הכול.

00:34:04:02 00:34:09:19

אבל אם כבר התקיים הטקס ונעשה אירוע
לכבוד זה, לא מבטלים מיד.

00:34:10:14 00:34:14:09

ההורים היו מעודדים ומשכנעים את בתם
לבנות ולהקים לעצמן בית.

00:34:14:25 00:34:21:12

אם זה היה קורה עוד לפני שמתחתנים
הוריך היו מסרבים לחתן אותך.

00:34:21:17 00:34:25:04
אם הם שמעו שמראה החיצוני של החתן
לא טוב, או בעל אופי בעייתי

00:34:25:08 00:34:29:22
אז מסרבים לחתן את בתם והכל מתבטל.
זה מה שהיה נהוג.

00:34:30:18 00:34:35:14
בנושא זה היו לנו חיים טובים בעיר
הולדתנו, אבל פה בארץ זה יותר קשה.

00:34:35:25 00:34:38:13
מרוב הדאגה קשה לישון בלילה.
כמו כן גם בנושא אלכוהול

00:34:38:18 00:34:45:12
בכפר הגבר היה שותה משקאות משכרים
בסוף יום עבודתו או כשחזר מהשוק.

00:34:45:15 00:34:48:07
הוא לא היה שותה כמו
ששותים פה בירות בכל מקום .

00:34:48:22 00:34:53:15
פה הם שותים בירות בלי גבול
-עזבי את הדברים שקורים פה בארץ!

00:34:53:17 00:34:57:20
בכפר היו מסתדרים היטב
וגם מתנהגים בצורה מתורבתת ,

00:34:57:22 00:35:06:01
כשהיו מריחים קפה מרחוק ,
קוראים להם להשתתף בטקס הקפה.

00:35:06:07 00:35:10:12
וככה היינו אוכלים שותים
וחיים טוב וכולם אהבו את כולם.

00:35:10:25 00:35:16:19
כמה אנשים היית מזמינה לטקס
"הבונה" (קפה) שהיית עושה?

00:35:16:24 00:35:19:23
3אנשים בערך, אני מזמינה
את כל השכנים שלי.

00:35:20:01 00:35:24:07
אם הם היו הרבה אנשים?

-גם 10 אנשים שתו קפה ביחד.

00:35:24:22 00:35:29:11

היית הולכת להזמין אותם,
או שהם היו באים לפי הריח של הקפה?

00:35:29:14 00:35:35:22

לא, הייתי יוצאת החוצה וצועקת את
השמות שלהם ומזמינה אותם.

00:35:36:06 00:35:41:19

והם היו באים, ואז מישהי אחרת
הייתה מכינה קפה ומזמינה אותנו.

00:35:41:23 00:35:44:25

מה היה קורה אם שתי נשים היו מכינות
קפה באותו זמן, כל אחת בביתה בנפרד?

00:35:45:01 00:35:49:14

היינו שותים אצל אחת מהן, וכשהתור
של השנייה מגיע היינו הולכים אליה.

00:35:49:23 00:35:54:14

השאלה שלי היא מה היה קורה אם שתיהן
היו מכינות קפה באותו זמן?

00:35:54:17 00:35:56:10

מה שאני מסבירה לך הוא,
למי מהן הייתם הולכים קודם?

00:35:56:15 00:36:01:18

גם אם היו מקיימים את טקס הקפה מידי
בוקר, כל עוד הגיעו אורחים לביתך

00:36:02:01 00:36:11:04

והיית נוכחת בביתך, היינו צריכות
לקיים את טקס הבונה (קפה).

00:36:11:08 00:36:12:06

כמה פעמים הייתן מכינות את הקפה?

00:36:12:15 00:36:19:06

הקפה הראשון נקרא אבול, השני נקרא
טונא, והשלישי ברכא בסה"כ 3 פעמים.

00:36:19:10 00:36:21:16

כמה פעמים הייתם
מקיימים את הטקס הזה?

00:36:21:19 00:36:25:08

הסברתי לך שבכל טקס היינו
מכינים את הקפה שלוש פעמים.

00:36:25:12 00:36:30:04
השאלה שלי היא כמה פעמים הייתם
מקיימים את טקס הקפה בתוך יממה אחת?

00:36:30:07 00:36:34:20
אם באותו בוקר הוזמנו אצל מישהי,
רק בערב מישהי אחרת הייתה מזמינה.

00:36:35:02 00:36:36:21
אז קיימתם את הטקס 2-3 ביום בערך?

00:36:36:23 00:36:41:20
לא, הרי שהבעל יוצא בבוקר לעבודה
הוא שותה קפה ויוצא לעבודה.

00:36:41:22 00:36:44:04
כשהוא חוזר מהעבודה, מישהי אחרת
הייתה מכינה קפה ומזמינה אותנו.

00:36:44:10 00:36:46:23
וככה כל יום מישהי אחרת הייתה עושה
את טקס הקפה ומזמינה את השכנים.

00:36:47:02 00:36:48:14
מעבר לכך לא היינו עושים
את הטקס הקפה כל הזמן.

00:36:49:04 00:36:51:11
כל אחד מכם עשה את טקס הקפה בתורו?
כן, והוזמנו לקפה לפי תור.

00:36:53:01 00:36:54:05
זה התקיים לפי תור מסודר.

00:36:54:20 00:37:02:07
באיזה גיל ילדת את בנך הבכור?
-ילדתי בגיל 17 את בני הבכור.

00:37:02:17 00:37:06:20
אחרי 5 שנים ילדתי את הילד השני.

00:37:07:02 00:37:12:12
כמה בסך הכול?
-כשהייתי בהריון עם השני אביהם נפטר.

00:37:14:06 00:37:17:01
כשהייתי בהריון, בני שמופיע בתמונה

מאחור, מאז גידלתי אותם לבד.

00:37:17:17 00:37:23:22

היה לנו צאן ושדות, התפרנסנו
מזה. ככה גידלתי את ילדיי.

00:37:23:24 00:37:28:21

ואז התחתנתי שנית וילדתי עוד
ילדים. אחרי שהם גדלו עלינו לארץ.

00:37:29:02 00:37:33:14

כמה ילדים יש לך בסך הכל?
-היו לי 7 ילדים,

00:37:34:13 00:37:38:16

שניים מילדיי נפטרו,
לכן יש לי חמישה ילדים.

00:37:39:05 00:37:42:09

יש לי שני בנים ושלוש בנות.

00:37:45:22 00:37:46:22

אבל נכדים יש לי הרבה.

00:37:47:00 00:37:52:25

ממה בעלך נפטר?
הוא לא בין החיים.

00:37:53:02 00:37:56:06

ממה בעלך הראשון נפטר?
-את מתכוונת לבעלי הראשון?

00:37:56:10 00:38:03:20

הוא נפטר ממחלה שנקראת "זוּבָה"
הוא חלה בזה ונפטר.

00:38:04:02 00:38:12:21

איך ידעת כיצד לחנך את ילדייך?
איך ידעת מתי לכעוס או לעודד אותם?

00:38:13:01 00:38:16:07

היינו חיים בסמוך להורי,
תחילה הייתי משוחחת איתם.

00:38:16:11 00:38:23:24

אם הילד היה חוזר על השגיאות
אומרים לו להתכופף ומענישים אותו.

00:38:24:23 00:38:30:16

הילד שהתחנך טוב מכבד את הוריו

ומציית לבקשותיהם ולא מזלזל בהוריו.

00:38:30:19 00:38:33:22

וגם הוא לא היה
מסתובב במקומות זרים.

00:38:34:08 00:38:43:22

כשילדייך היו קטנים, איך ידעת
באיזו דרך לגדל אותם?

00:38:44:03 00:38:48:14

הרי הוריי גרו לידנו, לכן יישמתי
את מה שלמדתי מהוריי.

00:38:49:08 00:38:57:12

הורי לא אהבו מריבות, גם אני חונקתי
את ילדיי כפי שאמי חונכה אותי.

00:38:57:24 00:39:04:22

ואבי יצא לעבוד ולהביא אוכל לביתו
וגם אני לימדתי את ילדיי כך.

00:39:04:25 00:39:06:10

חינכת אותם לפי מה שראית אצל הוריך
-כן, לפי מה שראיתי אצל הוריי.

00:39:07:18 00:39:13:08

תסתכלי על החינוך פה בארץ, חלקם
מעשנים סמים וחלקם הולכים לעבוד.

00:39:13:22 00:39:19:04

זוהי בגלל שאסור להעניש אותם כשהם
עוד קטנים, אחרת זה לא היה קורה.

00:39:22:14 00:39:27:16

כיום המצב הפוך אמהות מפחדות מילדים
אם זה היה קורה לי הייתי מתה מזה.

00:39:28:04 00:39:32:02

תעזבי את מה שקורה פה בארץ.
-הילדים פה בארץ הם בלתי נסבלים.

00:39:32:07 00:39:40:13

אבל בכפר היית מענישה את הילד, בערב
הוא חוזר לאמו עם קרשים ופחמים.

00:39:40:20 00:39:47:01

כשהבעל היה חוזר מהשדה, הוא היה
מביא איתו תירס בשביל ילדיו.

00:39:47:06 00:39:52:01
ואז בערב הוא מדליק מדורה ומבשל את
התירס ומחלק לילדיו וגם לנו.

00:39:52:10 00:39:56:17
אחרי שהתירס מתבשל היינו אומרים
לילדינו לאכול כשהתירס עדיין חם.

00:39:57:01 00:39:59:10
וככה כולנו היינו
אוכלים שותים וצוחקים.

00:39:59:18 00:40:06:08
האב היה מעביר את כוס השתייה שלו
לבנו הבכור, אחריו הוא העביר לאחיו

00:40:06:18 00:40:10:10
הם נתנו לשתות אחד לשני,
לכן הייתה אהבה גדולה ביניהם.

00:40:10:14 00:40:16:18
כמו כן הגשנו את האוכל לכולם ביחד
וכולם היו אוכלים מאותה צלחת.

00:40:16:20 00:40:20:21
בזמן שאכלנו יחד, היינו
מאכילים זה את זה .

00:40:21:04 00:40:25:16
לכן חיינו בכפר היו מאושרים,
גם כשהגענו ארצה חיינו מאושרים.

00:40:25:19 00:40:26:19
אל תדברי על החיים בארץ,

00:40:26:21 00:40:33:23
כששאלתי אותך קודם איך ידעת לגדל את
ילדיך, השבת לי שראית מהורייך.

00:40:34:00 00:40:36:15
כפי שהוריי חינכו אותי,
ככה אני חינכתי את ילדיי.

00:40:37:01 00:40:42:09
אמי הייתה מיעצת לי כיצד לנהוג
כשהייתי כועסת על ילדיי.

00:40:42:12 00:40:45:05
היא הייתה אומרת לי לא לכעוס על
הילדים אלא לעודד אותם.

00:40:45:11 00:40:53:06
ואז אמי הייתה מבקשת ממני שאכין להם
הייתי מכינה להם ונותנת להם מטלות.

00:40:53:13 00:40:58:02
אף אחד מילדיי לא היה מתחצף
או מסרב למה שהייתי מבקשת מהם.

00:40:58:07 00:41:00:24
וגם אנחנו בעצמנו אף פעם לא התחצפנו
להורים שלנו.

00:41:01:19 00:41:03:02
כל הזמן חיינו בשלום.

00:41:03:07 00:41:11:17
לכן הוריי היו מברכים אותי: תהיי
מבורכת שאלוקים יתן לך "ארוחות ערב"

00:41:12:05 00:41:17:17
וגם אמי הייתה מברכת אותי,
"שאלוקים ייתן לך ארוחות ערב"

00:41:17:20 00:41:18:24
מה זה אומר שייתן לך "ארוחות ערב?"

00:41:19:02 00:41:26:02
זה אומר שלא תדעי מחסור עד סוף
חייך, ככה היא הייתה מברכת אותי.

00:41:26:10 00:41:38:15
אחרי שהוריי בירכו אותי ככה כל חיי,
איך שעליתי ארצה התחלתי לקבל פנסיה.

00:41:40:00 00:41:48:03
אז אנשים יצאו לפנסיה בגיל צעיר,
לכן אני יצאתי לפנסיה בגיל 58.

00:41:48:06 00:41:50:19
כן, ביקשתי ממך לא
לדבר על החיים בארץ,

00:41:51:23 00:41:56:02
בזמן שגידלת גידלת את ילדייך,
מה רצית שהם יהיו כשיגדלו?

00:41:57:01 00:42:01:19
רציתי שיגדלו, ילמדו ויתחננו,
כפי שקיוויתי כל חיי.

00:42:01:24 00:42:05:16
כשעליתי ארצה בני הקטן
היה עוד צעיר,

00:42:05:19 00:42:13:00
אמרתי לעצמי הרי חיתנתי את כל ילדיי
ושעליי לחתן אותו לפני שאעלה לישראל.

00:42:13:09 00:42:18:20
לכן את בני הקטן חיתנתי כשהוא
היה בן 14 ואז עליתי לארץ.

00:42:19:03 00:42:21:24
בגלל שחיתנתי את כל ילדיי בכפר
לא היה לי את מי לחתן בארץ.

00:42:22:05 00:42:25:07
זאת אומרת, חיתנת את בנך
בגיל שבו חיתנו אותך?

00:42:25:12 00:42:26:07
כן, ככה חיתנתי אותם.

00:42:26:17 00:42:31:07
גם את בנך חיתנת בגיל שחיתנו אותך?
כן, כמו שהסברתי לך.

00:42:31:10 00:42:35:13
את הבנות היו מחתנים בגיל 14
ואת הבנים בגיל 17.

00:42:35:23 00:42:39:03
אבל במקרה של בני הקטן, חיתנתי אותו
בגיל 14 שבו נהוג לחתן את הבנות.

00:42:40:00 00:42:44:03
לאחר מכן הם עלו לארץ,
התאקלמו וילדו פה ילדים.

00:42:44:06 00:42:47:06
האם הרצון העיקרי שלך היה
שבניך יתחתנו?

00:42:47:14 00:42:52:08
הרצון שלי היה שיגדלו
ויהיו אנשים מלומדים.

00:42:52:21 00:42:57:24
לכן שניים מילדיי

היו תלמידים מוכשרים.

00:42:58:05 00:43:02:09
לאחר מכן בני טשומה היה מנהל
של בית ספר, הוא בני הבכור.

00:43:02:16 00:43:09:21
הוא עבד עם קהילת ביתא ישראל, לצורך
כך הוא היה גר בעיירה בשם ארבע-וואה

00:43:10:01 00:43:15:02
ואז הוא יצא לקורסים, וכשהוא סיים
ללמוד עברנו ביחד לאדיס אבבה.

00:43:15:09 00:43:20:07
לכן לא היו לי ילדים מופרעים
כל הילדים היו ילדים טובים.

00:43:20:14 00:43:26:22
כשהייתי אומרת לאסממאו או גבזה
שיעשו משהו הם היו משיבים לי בכבוד.

00:43:27:00 00:43:31:16
הם היו עונים לי: אמא מה נוכל לעשות
עבורך! ולא היו מתחצפים.

00:43:31:19 00:43:38:07
כשהם היו טועים, מי היה מעניש אותם?
-הם לא היו טועים, הם ילדים מבורכים

00:43:38:09 00:43:42:16
מה זאת אומרת? הרי כל האנשים
בילדותם עושים טעויות!

00:43:42:19 00:43:49:11
למשל אם ביקשתי מהם להניק את העגלות
והם לא עשו את זה, הייתי כועסת,

00:43:49:24 00:43:55:11
ואמי הייתה מרגיעה אותי ואומרת לי
שהם יעשו זאת למחרת,

00:43:55:14 00:43:59:14
לכן לא הייתי כועסת עליהם, אם הייתי
כועסת אמי הייתה כועסת עליי בחזרה

00:43:59:19 00:44:02:03
הייתי מקשיבה לכל מה שאמי אמרה לי
היא הייתה אישה נפלאה.

00:44:02:15 00:44:07:08

אמי היקרה למרות תקוותיה
היא לא זכתה לעלות לארץ.

00:44:07:14 00:44:11:10

אמי הייתה אישה נפלאה, וגם אבי
היה אדם נהדר הוא אהב אנשים.

00:44:11:24 00:44:18:11

בטבע האנושי גם ילדים טובים טועים,
לפעמים עושים דברים בלי לדעת.

00:44:18:14 00:44:21:10

כשהם היו טועים היינו צובטים אותם,
ונותנים להם להחזיק אבנים לזמן רב.

00:44:21:15 00:44:22:20

איך הם היו מחזיקים אבנים?

00:44:23:01 00:44:25:23

כדי להעניש את הילד, היינו
אומרים לו להתכופף ולהחזיק אבנים.

00:44:26:16 00:44:31:06

האם היית שמה את האבן על העורף שלו?
כן, אמרתי לו לשים את האבן על עורפו

00:44:31:12 00:44:38:11

ואז הילד זרק את האבן וברח לאמי
ואמי הייתה מגינה עליו.

00:44:38:17 00:44:43:12

ואז אמי אומרת לי לא להרביץ לילד,
ואם אמי אומרת אסור לגעת בו.

00:44:43:16 00:44:47:00

אסור לצפצף על מה שהוריך אומרים,
חובה לכבד את ההורים.

00:44:47:21 00:44:51:06

מי שהיו קשישים בביתו
זה היה מבורך.

00:44:51:12 00:44:57:10

הייתה לנו סבתא קשישה שהיינו הולכים
אליה מכבסים את בגדיה ומקלחים אותה.

00:44:57:21 00:45:01:15

היינו עם סבתנו כל הזמן
ודאגנו לה, אמה של אמי.

00:45:02:01 00:45:05:23
ככה סבתי חיה את חייה עד סוף ימיה,
אבל אמי נפטרה בערך בגילי.

00:45:06:20 00:45:10:07
למעשה אני יותר מבוגרת כיום,
היא נפטרה בגיל יותר צעיר.

00:45:10:15 00:45:14:19
אמי נפטרה בגיל 76.

00:45:16:19 00:45:22:23
כיום אני בת 83.

00:45:26:04 00:45:33:18
אם שני ההורים היו נוכחים בבית
מי היה מחנך את הילדים?

00:45:34:13 00:45:40:05
מי יותר אחראי האמא או האבא?
-האמא מלמדת את בנותיה להיות אישה.

00:45:42:03 00:45:45:03
האבא לימד את העבודות מחוץ
לבית ולהביא אוכל הביתה.

00:45:46:25 00:45:50:25
האבא היה מברך בארוחות משפחתיות,
ואמא מכינה את האוכל ומגישה אותו.

00:45:52:05 00:45:56:21
האבא היה סמל הגאווה למשפחה.
האבא היה נחשב לבורא.

00:45:57:23 00:46:00:10
היינו מכבדים מאוד את אבי,
אמי הייתה מזהירה אותנו בפניו

00:46:00:11 00:46:03:18
שלא נעשה דברים שאסור לעשות
כדי שאבא שלנו לא יכעס,

00:46:03:20 00:46:05:23
בגלל שהיינו מפחדים שאבי יכעס עלינו
לא היינו עושים שום דבר.

00:46:06:03 00:46:08:11
היה לכם יראת כבוד מאביכם?
-כן, היה יראת כבוד מאבא.

00:46:08:13 00:46:12:14
אבל אמנו הייתה מזהירה אותנו,
ואומרת לנו שתספר לאבא על מעשינו.

00:46:12:17 00:46:15:20
אלו הם היו היחסים במשפחה,
מלבד זאת לא היה משהו אחר.

00:46:16:16 00:46:19:18
לכן עד שעלינו לארץ
היו לנו חיים טובים!

00:46:20:17 00:46:25:12
כפי שסיפרת לי הרגע, יש הבדל ביחס
המוענק לילדים בין הבנים לבנות.

00:46:26:09 00:46:30:14
ציינת שהאמא מחנכת את הבנות שלה,
-כן האמא מלמדת את הבנות.

00:46:30:16 00:46:33:03
והאבא חינך ולימד את הבנים שלו,
-כן, האבא היה מלמד את הבנים.

00:46:33:16 00:46:38:22
האם היו נושאים מיוחדים שבהם
היו הבדלים בין הבנים לבנות?

00:46:38:25 00:46:44:23
למשל האם ההורים שמחו יותר
שנולד להם בן מאשר בת?

00:46:45:10 00:46:51:08
הולדת בן היה נחשב כמקור גאווה,
מתגאים בו שהוא יכול לשמור על הצאן.

00:46:51:11 00:46:54:13
הוא יכול לחרוש את השדות, לקצור את
היבול ולספק מזון למשפחתו.

00:46:54:16 00:46:57:22
אבל הבנות נמצאות רוב הזמן בבית,
הן אכלו את מה שהגברים מביאים.

00:46:58:01 00:47:00:16
את המצרכים שאבי הביא הביתה,
אמי הייתה מבשלת ומאכילה אותנו.

00:47:00:21 00:47:05:05

לכן אם נולדה בת, הם היו אומרים
בחוסר התלהבות שנולדה להם בת.

00:47:05:20 00:47:08:06
וכשנולד להם בן, הם לא ידעו
את נפשם מרוב שמחה!

00:47:08:21 00:47:13:04
כשנולד בן עושים "קולולו". 12 פעמים
וכנולדת בת עושים קולולו 9 פעמים.

00:47:15:02 00:47:16:10
זה היה המנהג?
כן, ככה היו נוהגים.

00:47:16:15 00:47:20:05
כשעושים "קולולו" מרוב שמחה,
בהולדת בת היו עושים רק 9 פעמים.

00:47:20:08 00:47:21:18
ובהולדת בן היו עושים
"קולולו" 12 פעמים!

00:47:22:16 00:47:24:00
בהולדת הבנים היו עושים "קולולו"
3 פעמים יותר מאשר בהולדת הבנות.

00:47:24:12 00:47:26:03
הסיבה לכך היא, הבנים נחשבו
למקור הגאווה בעבודתם!

00:47:26:22 00:47:28:10
לכן הבנות היו פחות מועדפות.

00:47:28:16 00:47:34:02
הייתה עדיפות לבנים בגלל
שהם יצאו לעבוד לטובת ביתם.

00:47:34:06 00:47:41:02
כן, היה כבוד מיוחד לבנים.
מי שהיה לו אחים ואבא כיבדו אותו.

00:47:41:06 00:47:46:04
במה הבנות יכולות להועיל,
בנות הן בכיניות.

00:47:46:08 00:47:48:14
למה את מתכוונת כשאת
אומרת שהבנות בכיניות?

00:47:48:18 00:47:54:08
זה אומר שהבנות פוחדות מחושך,
הן לא הולכות לקצור ולאסוף יבול.

00:47:54:14 00:47:57:09
חוץ מלסחוב דברים ולהכין אוכל
הבנות לא ידעו לעשות כלום.

00:47:57:20 00:48:03:21
לעומת זאת הבנים ידעו לעשות הכל.
הבן היה נחשב כמו ראש הממשלה!

00:48:05:03 00:48:06:20
הרי במדינה אנחנו לא היינו שורדים
בלי הממשלה.

00:48:06:22 00:48:09:12
הממשלה דואגת לספק לנו
את כל הצרכים שלנו.

00:48:10:12 00:48:13:00
כמו שיש אמה אחת
יש לנו מדינת ישראל אחת.

00:48:13:08 00:48:18:13
כמו כן הממשלה מספקת לנו מזון
ביטחון ואת יתר הדברים,

00:48:18:16 00:48:21:06
לכן אנחנו חיים בגן עדן.

00:48:21:11 00:48:26:21
אני מתפללת שכבודה של המדינה תגדל
ושלא תדע מחסור לעולם.

00:48:27:02 00:48:31:20
באיזה גיל הייתם מתחילים ללמד
את הילדים שלכם דרכי התנהגות?

00:48:31:22 00:48:34:16
עוד מילדותם היינו מלמדים אותם.
-באיזה גיל מתחילים ללמד את הילד?

00:48:34:20 00:48:38:18
כשהילד עוד תינוק, היינו סוחבות
אותו על הגב בעזרת מנשא,

00:48:39:03 00:48:40:23
בזמן שהיינו סוחבות את
התינוק, גבנו הוא היה בוכה,

00:48:41:02 00:48:47:18
לכן כשמורידים אותו מהגב, צריך לקלח אותו היטב ולהשכיב אותו לישון בעגלה.

00:48:47:23 00:48:50:01
מכיוון שלא היו לנו עגלות בכפר, היינו משכיבות את התינוק על המיטה.

00:48:50:12 00:48:57:04
אחרי שקילחת את התינוק והשכבת אותו לישון, את מתפנה לעבודות שלך.

00:48:58:02 00:48:59:06
זה לא היה מסובך, לכן לא בעיה.

00:48:59:08 00:49:01:15
באיזה גיל התחלת ללמד את התינוק דרכי התנהגות?

00:49:02:17 00:49:07:12
צריך לחנך את הילד מרגע שהוא נולד.

00:49:09:05 00:49:15:12
צריך לחנך אותו מגיל שלושה חודשים, צריך לקלח ולהשכיב אותו בזמן.

00:49:15:21 00:49:21:01
אחרת התינוק היה בוכה כל הזמן גם כשנותנים לו לאכול,

00:49:21:07 00:49:26:09
לכן צריך לחנך את התינוק מגיל שלושה חודשים והוא יגדל כפי שחינכת אותו.

00:49:26:11 00:49:32:22
אבל אם לא מקלחים ונותנים לו לאכול בזמן, התינוק יהיה מופרע גם כשיגדל.

00:49:33:09 00:49:34:12
התוצאה לא תהיה טובה!

00:49:35:20 00:49:39:06
לכן צריך להשגיח על התינוק ולחנך את התינוק מרגע שהוא נולד?

00:49:39:09 00:49:44:11
כן, היינו מחנכים אותו כשהוא עוד תינוק.

00:49:44:12 00:49:46:02
באיזו דרך הייתם מחנכים אותו?

00:49:46:03 00:49:48:21
מחנכים אותם שיהיו ילדים טובים
שיודעים לכבד ולהקשיב להורים.

00:49:49:00 00:49:53:21
בבוקר כשהם יצאו לעבוד ,
נתנו להם אוכל שייקחו איתם.

00:49:54:03 00:49:57:25
כשהם חזרו מעבודה אחרי הצהריים,
היינו נותנים להם ארוחת צהריים.

00:49:58:03 00:50:02:22
אם את מספקת לילד שלך את כל
צרכיו ומדברת עליו דברי שבח,

00:50:03:02 00:50:04:09
אין סיבה שהילד יהיה אדם רע.

00:50:04:13 00:50:12:05
אבל אם האמא מקניטה את הילד,
הילד יתייחס לאמא בחוסר כבוד.

00:50:12:20 00:50:20:16
וינסה להביס אותך, היו הרבה ילדים
שמתייחסים להורים שלהם בחוסר כבוד .

00:50:21:01 00:50:24:06
לכן ישנם ילדים טובים
וישנם גם ילדים רעים.

00:50:25:17 00:50:30:19
היו ילדים שלא היו מקשיבים להוריהם,
הוריהם הרשו להם לעשות כל דבר.

00:50:30:24 00:50:32:16
לכן אותו הילד גדל איך שהוא רוצה,

00:50:32:21 00:50:37:13
גם אם הילד היה שובר משהו או מרביץ
למישהו לא היו אומרים לו כלום.

00:50:37:16 00:50:41:07
לכן הילד נהיה אדם לא מחונך
כמו כלב שאין לו בעלים.

00:50:42:23 00:50:45:13

לכן זו התוצאה,
ככה היה הכפר שלנו.

00:50:46:01 00:50:49:06

חיינו חיים שמחים בכפר, וגם לאחר
שעלינו ארצה אנחנו עוד יותר שמחים.

00:50:49:15 00:50:53:02

בדומה לאמא יש לנו רק מדינה אחת,
ואין לנו מקום אחר ללכת אליו.

00:50:54:15 00:50:59:12

רק שאלוקים ירגיע את המצב במדינה,
אנחנו הזקנים כבר לקראת סוף חיינו.

00:51:00:01 00:51:04:18

שאלוקים לא יחסיר מילדנו אוכל
ושתייה ויחיו בשלום זה עם זה.

00:51:05:01 00:51:09:23

ושילדינו לא יהיו מעוררים בחייהם
ככה אני מתפללת מידי ערב ובוקר.

00:51:10:12 00:51:15:11

אילו דברים חשובים הילדים צריכים
ללמוד עוד שהם תינוקות?

00:51:16:17 00:51:19:07

מה הם יכולים ללמוד !

00:51:19:10 00:51:23:15

אני מתכוונת לדברים שהילדים
חייבים לדעת, מה שהם צריכים ללמוד.

00:51:23:18 00:51:29:14

הדרך שבה הילד לומד היא, למשל אם
מקלקל משהו מסבירים לו לא לעשות שוב.

00:51:29:25 00:51:35:01

אם היה מרביץ למישהו או מזיק
לאחרים מסבירים לו שיפסיק עם זה.

00:51:35:10 00:51:36:18

אם מסבירים לו ככה הילד מקשיב.

00:51:36:21 00:51:41:18

אבל אם הילד טועה ולא מעירים לו
על טעותותיו, הילד גדל לא מחונך.

00:51:42:07 00:51:45:13
ילד שגדל בצורה הזאת
לא יקשיב אף פעם.

00:51:47:01 00:51:48:16
כשהילד יגדל הוא עלול להרוג אנשים,

00:51:48:25 00:51:53:12
אם הילד רב עם מישהו היו הורים
שהיו מעודדים אותו להחזיר באלימות,

00:51:53:16 00:51:59:03
היו אמהות טובות כמוך שהרגיעו את
בנם ולא עודדו אותו להחזיר באלימות.

00:51:59:07 00:52:03:22
אם ההורה מרגיע את הילד,
הילד גדל להיות אדם טוב.

00:52:04:02 00:52:07:23
אם ההורה אומר לבנו, לך
תרביץ חזרה למי שרב איתך,

00:52:07:24 00:52:12:20
הילד מקשיב לך, ולמחרת הוא
הולך ומרביץ לילד שרב איתו.

00:52:12:23 00:52:16:03
לכן צריך להגיד דברים טובים לילד,
ואם הם רבים אז צריך להשלים ביניהם.

00:52:16:17 00:52:18:09
וככה הם יהיו ילדים טובים,

00:52:19:09 00:52:26:01
היו הורים שאמרו לילדיהם להחזיר למי
שרבו איתו, ואז הם פוצעים זה את זה.

00:52:26:15 00:52:27:22
ספרי לנו מקרה כזה שאת זוכרת,

00:52:28:01 00:52:34:01
אני זוכרת ששני הילדים שלי שיחקו
במשחק שנקרא גנה, זה כמו כדורגל.

00:52:34:06 00:52:39:18
בזמן ששיחקו, אחד הילדים של השכנים,
הם לא קרובי המשפחה שלי

00:52:40:12 00:52:46:14

אותו הילד הרביץ עם המקל
לבני הקטן ופצע אותו בראש.

00:52:47:02 00:52:53:14
בני דימם בראשו, ואז אחיו הגדול
התעצבן והכה את הילד בראשו.

00:52:54:02 00:52:56:20
והילד נפצע בראשו.
-הוא הרביץ לילד השני?

00:52:56:22 00:52:59:10
בני הגדול החזיר נקמה והכה לאחיו
של הילד שהרביץ לאחיו הקטן .

00:52:59:20 00:53:06:12
ואז האמא של אותם ילדים, התחילה
לצעוק לעברי שבני הכה למוות את בנה,

00:53:06:16 00:53:10:20
הלכתי לראות מה קרה, ובאותו רגע בני
חזר בריצה לביתו אחרי שהכה את הילד.

00:53:10:22 00:53:16:19
ואז כשהגעתי למקום, אמו של הילד
הראתה לי את מה שבני עשה לבנה.

00:53:16:22 00:53:20:11
בני דימם בראש, והילד השני
גם נפתח לו הראש.

00:53:21:12 00:53:25:07
בני הגדול פצע את אחיו של הילד השני
ואחיו של אותו ילד פצע את בני הקטן.

00:53:25:16 00:53:33:16
ואז אני ואמא שלהם הלכנו יחד ,
ניקינו את הילדים ולקחנו אותם לרופא

00:53:33:21 00:53:36:25
ואז שני הילדים החלימו מהפציעה
והשלמנו ביניהם.

00:53:37:05 00:53:39:19
ילדים לפעמים רבים ביניהם,

00:53:39:22 00:53:42:21
אבל אם ההורים מעודדים אותם להחזיר
באלימות הם עלולים להרוג זה את זה.

00:53:43:20 00:53:46:10
אבל במקרה שלכם לקחתם את הילדים
לרופא והשלמתם ביניהם?

00:53:46:13 00:53:48:25
כן, ניקינו ולקחנו אותם לרופא,

00:53:49:05 00:53:56:19
ואז הם אמרו שלום זה לזה, השלמנו
ביניהם ומאז הם חזרו להיות חברים.

00:53:57:01 00:54:02:01
לכן צריך לנהוג ככה עם ילדים. לאותו
ילד קראו גדמו ולבני קוראים גובזה.

00:54:02:02 00:54:04:21
אחיו הגדול של בני ששמו אסמאוו,
הוא פצע את הילד השני בראשו.

00:54:05:10 00:54:14:12
בחיינו בכפר, אם האמא לא מעודדת את
בנה להחזיר באלימות, הילד לא יחזיר.

00:54:15:02 00:54:18:03
ההורים הם אלו שמעודדים את
הילד להחזיר באלימות,

00:54:18:10 00:54:22:01
לכן עדיף להעניש על כך
את ההורים מאשר את הילדים.

00:54:22:07 00:54:29:05
הילד חוזר לריב רק בעידוד של אמו,
אם האמא לא מדברת יפה לבנה,

00:54:29:14 00:54:32:03
הילד יספוג דברים רעים, הוא
מתנהג לפי מה שהוא שמע מאמו.

00:54:33:00 00:54:35:21
אם אני אגיד רק דברים טובים לילדי
הם יהיו ילדים טובים.

00:54:36:02 00:54:40:16
לכן כל הילדים שלי, והילדים
של אחיי הם ילדים טובים.

00:54:40:21 00:54:45:09
מעבר לילדים שלי, הילדים של אחיי
היו אוהבים אותי יותר.

00:54:45:11 00:54:48:09
זזה בגלל שמדברים איתם
על דברים טובים.

00:54:48:20 00:54:53:14
אם הייתי אומרת לבני, בני היקר תביא
או תיקח משהו עבורי ,

00:54:54:01 00:54:57:19
ואז הילד היה מקשיב,
ולא עושה בעיות .

00:54:58:04 00:55:02:10
אם בנך היה עושה מעשה טוב,
כיצד היית מגיבה?

00:55:02:13 00:55:08:00
הייתי שמחה, וקוראת להוריי לשתף
אותם במעשה הטוב שבני עשה,

00:55:08:02 00:55:11:19
וחולקת איתם את השמחה שלי
על המעשה הטוב שבני עשה.

00:55:11:22 00:55:15:22
הייתי מספרת להם מה בני עשה, ואמי
גם שמחה מזה, זה מה שעשינו.

00:55:17:06 00:55:19:24
את המעשה של בני הייתי
מספרת להוריי ולאחיי.

00:55:20:02 00:55:25:10
אחי הגדול היה בעל הומור, וגם אחותי
שהייתה עקרה הייתה בעלת הומור.

00:55:25:14 00:55:32:11
לכן אם נמצאים בסביבה שמחה, כולם
יהיו שמחים, זו סביבה טובה.

00:55:32:22 00:55:36:16
אם נמצאים בסביבה שלילית,
לומדים רק דברים שליליים.

00:55:37:00 00:55:40:12
היינו מכינים "פוג" (גחלים) מהצואה
של הפרות ועושים מזה אש,

00:55:40:15 00:55:44:22

מה זה "פוג?"
-זה גחלים שמכינים מהצואה של הפרות.

00:55:45:13 00:55:51:07
אם אוספים את הגחלים ביחד ומדליקים
את זה, האש לא מפסיקה לבעור.

00:55:51:24 00:55:54:22
אם הגחלים לא אוספים בערימה אחת,
האש נכבת.

00:55:55:12 00:56:01:09
בדומה לזה אם אוספים יחד אנשים רעים
הם מבעירים את הסכסוך עוד יותר,

00:56:02:01 00:56:05:24
גם אם מרגיעים אותם היום,
למחרת הם רבים שוב ושוב,

00:56:06:01 00:56:11:15
אין תרופה לאנשים רעים,
רק אלוקים יכול לעזור להם.

00:56:12:23 00:56:14:02
זה מה שיש לי להגיד על זה.

00:56:15:21 00:56:19:20
למי מההורים הילדים מקשיבים יותר,
לאמא או לאבא?

00:56:20:01 00:56:28:21
הבנים מקשיבים יותר לאביהם,
מי שחינך והעניש את הבנים זה האבא.

00:56:29:02 00:56:32:12
האמא הייתה תומכת
ברגשותיהם ומייעצת לבניה .

00:56:33:01 00:56:38:06
מי שהיה אוסר עליהם לעשות משהו,
זה האבא, והילדים היו מקשיבים.

00:56:40:02 00:56:44:12
ואני כאמא אומרת לבתי, אל תעשי ככה
אני הייתי מחנכת ומענישה אותה.

00:56:44:17 00:56:48:10
הייתי אומרת לבתי: תעשי כך וכך,
וקחי את זה למישהו.

00:56:48:16 00:56:52:21
אם העזים מתקרבים לשדה תירס
הרחיקי אותם, אם הייתי אומרת לה ככה,

00:56:53:00 00:56:54:08
היא הייתה עושה
את כל מה שביקשתי ממנה.

00:56:55:09 00:56:58:21
אם הייתי אומרת לא לעשות משהו,
והיא עושה, אני הייתי מענישה אותה.

00:56:58:23 00:57:04:11
והאבא היה אומר לבנים
לא לעשות דברים שאסור לעשות.

00:57:05:05 00:57:10:10
גם אם הילד כעס באותו רגע, למחרת
הוא מבין שזה לטובתו.

00:57:10:14 00:57:18:20
למשל אם אנחנו מדליקים אש ולא מכבים
הרי זה שורף את הבית, זה אותו דבר!

00:57:19:01 00:57:23:13
אש וסכסוך זה אותו דבר!
לא ניתן לכבות אותם בקלות.

00:57:23:25 00:57:29:22
אם לא מכבים את האש, זה רק מזיק
הבית או המטבח נשרף מהאש.

00:57:30:16 00:57:38:16
אם את מחליטה להזניח את הסכסוך בבת
אחת, את יכולה לעשות שלום עם כולם.

00:57:39:24 00:57:47:07
אומרים שרק מלאכים לא רבים,
מלאכים אף פעם לא רבים.

00:57:48:03 00:57:54:01
והשטן אינו עושה שלום, בכל מצב השטן
יודע רק לסכסך ולא לעשות שלום.

00:57:55:00 00:57:57:10
אבל מלאכים נשארים מלאכים!

00:57:57:16 00:58:01:10
מלאכים לא יוצרים ריבים,
והשטן אף פעם לא עושה שלום.

00:58:01:15 00:58:07:22
אם תנסי להרגיע אדם שנגוע בשטן,
מצבו רק מחמיר ולא משתפר.

00:58:08:04 00:58:11:25
מי שבן אדם רע, חוץ מרחמים
אין דבר שיכול לרפא אותו.

00:58:12:12 00:58:16:21
גם כשמייעצים לו, הוא נרגע באותו
זמן ולמחרת חוזר לעצמו.

00:58:16:24 00:58:18:20
מי שבן אדם טוב,
תמיד נשאר בן אדם טוב.

00:58:20:14 00:58:25:09
אם אני אדם רע אני אלד ילדים רעים,
אם את אדם טוב את תלדי ילדים טובים.

00:58:25:20 00:58:30:12
זה תלוי בהורים, הילדים גדלים לפי
ההתנהגות של ההורים שלהם.

00:58:31:13 00:58:38:18
ילדים וחיטה הם אותו דבר,
החיטה צומחת מכופפת בחלקה העליון,

00:58:39:00 00:58:41:10
כשהחיטה מכופפת קוצרים אותה מהר
כדי שלא תיתלש ממקומה,

00:58:41:14 00:58:43:13
לכן חיטה וילדים הם אותו הדבר!

00:58:44:02 00:58:47:11
אם את לא מטפחת ומייעצת להם,
הם נושרים ממקומם.

00:58:48:01 00:58:51:01
זו הדרך שאני מכירה!
-כל הכבוד.

00:58:51:15 00:58:56:21
אם היה משהו בהתנהגות של
ילדייך שלא מצא חן בענייך,

00:58:57:05 00:59:02:20
האם יצא לך לחשוב על דרך חלופית

שבה תוכלי לחנך את ילדייך?

00:59:03:00 00:59:08:05

אם היה קורה משהו חריג,
הייתי פונה לאבי.

00:59:08:08 00:59:10:06

לאמי הייתי קוראת טאטי
ולאבי יאייה, זהו שם כבוד.

00:59:10:12 00:59:12:12

הייתי פונה לאבי בשם יאייה,
והוא עונה לי.

00:59:12:21 00:59:17:12

הייתי משתפת את אבי במקרה,
והוא היה מייעץ לי מה אסור ולעשות.

00:59:17:21 00:59:20:02

ואם אבי היה אומר לי לעשות משהו
הייתי מקשיבה לו.

00:59:20:04 00:59:25:25

ואז הייתי משתפת את אמי במה שאבי
ייעץ לי והיא הייתה מצדיקה אותו.

00:59:26:07 00:59:32:23

בילדותנו נהגנו להסתיר דברים מאבי,
אם היינו שוברים כלים או כל דבר אחר

00:59:33:04 00:59:37:12

אמי הייתה אומרת לנו לשתוק כדי שאבי
לא ישמע כל כך, ושמרנו את זה בסוד.

00:59:37:15 00:59:40:13

ואז כשאבי היה שואל איך הכלי נשבר,
אמי הייתה משיבה שהכלי נפל בעצמו.

00:59:40:14 00:59:44:17

ככה אמי הייתה מסתירה
את הסוד שלנו.

00:59:45:22 00:59:48:06

ואז היינו נהיים שמחים מזה,
ככה זה היה.

00:59:50:20 00:59:51:19

ככה זה להיות אמא!

00:59:52:18 01:00:03:02

האם יש הבדל בין הדרך שהורייך גידלו
אותך, לבין הדרך שבה גידלת את ילדייך?

01:00:03:08 01:00:09:12
לא היו הבדלים, איך אמי חינכה
אותי חינכתי את ילדי" באותה הדרך.

01:00:09:18 01:00:15:19
הייתי מקלחת ומלבישה את ילדי" בזמן,

01:00:15:22 01:00:19:12
את המים היינו מביאים מהנהר,
אין ברז מים כמו פה בארץ.

01:00:19:18 01:00:24:09
אחרי שהיינו מביאים את המים,
הייתי מקלחת מאכילה אותם.

01:00:24:11 01:00:28:03
לגדול הייתי נותנת לו מים שישטוף את
רגלו בעצמו, זה מה שהייתי עושה

01:00:28:06 01:00:31:16
והילדים היו מסתדרים ומשחקים זה עם זה
ולא הייתה שום בעיה.

01:00:32:06 01:00:38:11
בנוגע לזה היו בתים היו שכונות
שהיו בהם ריבים, אלימות ככד',

01:00:38:15 01:00:40:24
לא כל המשפחות היו אותו הדבר,
היה הכול מהכול.

01:00:41:01 01:00:45:13
היו דברים טובים וגם דברים רעים,
היו בתים שההורים רבים,

01:00:46:00 01:00:53:15
היו הורים שהתגרשו וגידלו את ילדיהם
בנפרד, היו עוד הרבה דברים.

01:00:54:05 01:00:59:05
אבל בשכונה שלנו גרנו כל הדודים שלי
כולם חיו ביחד בשלום, ולא היו רבים.

01:00:59:11 01:01:02:20
אני אומרת לך יקירתי,
כל הדודים שלי היו אנשים טובים.

01:01:04:15 01:01:09:13
למעשה אני ילדתי 7 ילדים,
וגם סבתי ילדה שבעה ילדים.

01:01:09:21 01:01:16:07
סבתי ילדה שתי בנות וחמישה בנים,
גם אני ילדתי אותו דבר שבעה ילדים.

01:01:20:10 01:01:26:19
איך הילדים היו יודעים
שאת אוהבת אותם?

01:01:26:22 01:01:33:05
כולם גדלו באותו בית, פינת הלימודים
והמיטות היו באותו חלל ושם הם ישנים

01:01:33:20 01:01:39:04
גם אם היו בוכים, הם היו ישנים ביחד
הייתי מאכילה אותם את האוכל שהכנתי

01:01:39:11 01:01:43:07
נתתי לקטנים ולגדולים
לאכול כפי יכולתם,

01:01:43:11 01:01:46:09
הילדים הגדולים היו אוכלים ביחד,
והקטנים היו אוכלים ביחד בנפרד.

01:01:46:19 01:01:50:03
הם אוכלים את מה שהגשתי להם והולכים
לעבוד, ככה זה היה בצהריים ובערב.

01:01:50:08 01:01:51:21
הילדים הגדולים והילדים הקטנים
לא היו אוכלים ביחד?

01:01:52:18 01:02:00:02
הילדים הקטנים היו מתלכלכים כשהם
אוכלים, לכן נתנו להם לאכול בנפרד.

01:02:00:12 01:02:03:08
הקטנים לא היו מגיעים למגש האוכל של
הגדולים לכן נתנו להם אוכל בנפרד.

01:02:03:11 01:02:07:04
והגדולים יושבים ביחד ואוכלים,
ככה היינו עושים.

01:02:07:22 01:02:12:16
איך היית מבטאת את אהבתך

לילדים שלך?

01:02:12:17 01:02:16:12
היום בגילי אין לי שיניים, אבל אז
ביטאתי את אהבתי אליהם בצחוק.

01:02:16:20 01:02:21:13
כשהם חזרו הביתה הייתי מקבלת את
פניהם עם חיוך ומילים חמות.

01:02:21:15 01:02:26:14
אם הילד היה סוחב עליו קרשים הייתי
אומרת לו שיזהר על הצוואר שלו,

01:02:26:16 01:02:30:06
הילד היה מוריד את הקרשים מעליו,
ואומר לי: אמא אל תדאגי, זה לא כבד.

01:02:31:00 01:02:33:22
גם כשהם היו מביאים לי דברים מהשוק,
הייתי מגיבה באותה הדרך,

01:02:33:25 01:02:37:06
כשהייתי שולחת את הילד להביא משהו
הוא היה הולך להביא לי בשמחה.

01:02:37:21 01:02:40:03
אם הילד היה אומר לי משהו
הייתי מקשיבה לו.

01:02:40:06 01:02:43:20
בנוסף לכך היו לי את האחיינים שלי
הילדים של אחי,

01:02:43:24 01:02:49:08
כל האחיינים שלי היו ילדים טובים
הם היו כמו הנשמה שלי.

01:02:49:11 01:02:55:09
זאת אומרת, היית אמא דאגנית?
כן, אני ואמי לא יודעות מהו לריב.

01:02:55:13 01:02:59:18
האם היית מחבקת ומנשקת אותם?

01:02:59:20 01:03:07:04
כן, הייתי שמה להם קרם בשיער
ומסרקת אותם מלבישה אותם.

01:03:07:08 01:03:11:24

ואז הם קוראים נאנאיי (שם חיבה) ,
ואני הייתי משיבה להם נשמות שלי.

01:03:12:07 01:03:16:19
הייתי אוהבת את האחיינים כמו ילדיי
לא הייתי מבדילה ביניהם לבין ילדיי.

01:03:16:23 01:03:21:03
אחייניות שלי היו כמו הבנות שלי,
אני אוהבת אותם מאוד.

01:03:21:05 01:03:29:22
התכוונתי לילדים שלך, כשגידלת אותם
איך הראית להם את אהבתך אליהם?

01:03:30:18 01:03:33:15
הייתי צוחקת איתם
וגם משחקת איתם,

01:03:33:22 01:03:39:21
הייתי מייעצת להם לעשות דברים בדרך
מסוימת, ואז לא היה להם על מה לריב.

01:03:40:13 01:03:47:04
אף פעם לא קיללתי את ילדיי
או נזפתי בהם ,

01:03:47:08 01:03:55:06
אלא הייתי מעודדת אותם, גם אם טעו
הייתי אומרת להם שלמחרת הם ישתפרו

01:03:55:09 01:03:56:14
אם תדברי לילד בצורה הזו
הילד משתפר.

01:03:56:21 01:04:01:13
אבל אם מקניטים בו,
הילד קולט בראשו ובלבו ,

01:04:02:02 01:04:04:05
ותוהה למה אמו דיברה אליו
בצורה הזו, וכועס במשך היום.

01:04:05:01 01:04:08:24
בעקבות זה הילד נהיה עצבני יום
אחרי יום ואז הוא הופך להיות אלים.

01:04:09:15 01:04:15:20
אם את מחייכת אליו, למשל אם אנשים
אומרים לך בוקר טוב את מחייכת אליהם

01:04:16:04 01:04:23:06
אנשים יאהבו אותך וירצו אותך בחברתם
זהו הכוח של החיוך.

01:04:23:10 01:04:29:22
מעבר לכך הייתי מספרת להם סיפורים
ומייעצת להם בכל מה שיכולתי.

01:04:30:01 01:04:35:13
אם ילדים של השכנים היו מחוץ לביתם
בגלל שאמו הלכה להביא מים,

01:04:35:16 01:04:39:18
היינו מכניסים את הילד לביתנו
ונותנים לו לאכול ולשתות.

01:04:39:21 01:04:42:11
ואז כשאמו חוזרת קוראים לה לקחת
את בנה, וככה היינו חיים בשלום.

01:04:43:06 01:04:46:13
ככה היה ניראה הכפר שלנו,
היו לנו חיים טובים.

01:04:46:18 01:04:50:19
לאחר מכן בזכות תפילותיה של אמי
טאגן' קאסה, עליתי ארצה

01:04:50:22 01:04:54:21
למרות שאמי נפטרה ונשארה מאחור,
בזכותה אלוקים זיכה אותי לעלות לארץ

01:04:54:24 01:05:02:14
למרות שאיבדתי את אמי,
עליתי לארץ ישראל שהיא כמו אמי

01:05:02:18 01:05:08:24
ירושלים אימנו היא עירנו היחידה,
ואלוקים עזר לנו להגיע אליה.

01:05:09:06 01:05:13:20
למרות שאבותינו התפללו וקיוו להגיע
לארץ, אלוקים הביא אותנו הנה בזכותם

01:05:14:03 01:05:16:18
וכאן אנו חיים חיים שבעים, אני
מתפללת שאלוקים ישמור עלינו,

01:05:17:03 01:05:19:13

ושירגיע את אויבנו במדינה, אלו הם תפילותיי מעבר לכך אין לנו תלונות.

01:05:19:16 01:05:21:18
זה כל תפילותיי לאלוקים,
שיעשה שלום בינינו,

01:05:22:21 01:05:27:11
שיחזיר אותי לביתי בבטחה
שלא אתקל בדברים נוראיים,

01:05:27:15 01:05:32:25
ילדיי שבחיים ימשיכו להיות אנשים
טובים, ושיהיה שלום במדינה

01:05:33:04 01:05:35:15
ככה אני מבקשת בתפילותיי מידי בוקר
וערב מעבר לכך אין מה לבקש.

01:05:36:05 01:05:41:05
אני לא דואגת שלא יהיה לי כסף,
בכל 28 לחודש נותנים לי קצבה חודשית

01:05:41:08 01:05:42:08
ואני חיה מזה.

01:05:42:11 01:05:51:20
חוץ מלדאוג שיהיה אוכל לילדים,
-לאיזה דברים הייתם דואגים להם?

01:05:51:23 01:05:55:14
כשנקרעו להם הבגדים
הייתי קונה להם בגדים,

01:05:57:02 01:06:02:03
בכפר שלנו היו מוכרים נעליים, אם לא
היו לילדיי נעליים הייתי קונה להם,

01:06:02:07 01:06:05:09
אם הילד לא רצה בגד מסוים
הייתי קונה לו מה שהוא רצה.

01:06:06:01 01:06:11:14
ואם הילד לא רצה את הבגד שקניתי לו
הייתי הולכת ומחליפה לבגד שהוא רצה.

01:06:12:06 01:06:14:21
ואם הילד לא רצה לאכול
את האוכל שהגשתי לו,

01:06:14:25 01:06:16:15
הייתי נותנת לו את האוכל
שהוא אוהב לאכול.

01:06:17:08 01:06:18:23
לא ילדתי אותם רק בשביל ללדת!

01:06:20:01 01:06:24:24
אם הילד רצה לאכול את מה שאני אוכלת
הייתי נותנת לו את מה שהוא רצה.

01:06:25:04 01:06:26:15
ככה דואגים לילדים.

01:06:27:08 01:06:30:05
ואז הילד גדל, ואם הוא
מתחתן הוא בונה לו בית.

01:06:30:11 01:06:32:21
לא היו בעיות!

01:06:32:23 01:06:39:20
מה בנוגע למשחקים? האם היית מספרת
לילדים שלך סיפורים וחידות?

01:06:40:12 01:06:44:24
כן, הייתי מספרת להם "טרת-טרת"
סיפורים קצרים וחידונים.

01:06:45:09 01:06:49:00
הייתי שואלת אותם מי הגדול מבין
האחים שלהם ומי מהם הקטן,

01:06:49:02 01:06:52:03
הייתי שואלת אותם איך עבר היום
שלהם, ואיך הם בלימודים שלהם.

01:06:52:07 01:06:55:08
היינו שואלים אותם את כל זה
והם היו מספרים לי הכול.

01:06:55:11 01:06:58:12
האם היית שרה לילדים שלך שירים?

01:06:58:14 01:06:59:11
האם אני שרתי להם?
כן.

01:07:01:10 01:07:07:09
הייתי מזמזמת להם.

01:07:08:13 01:07:14:20
האם לפני שהילדים שלך הלכו לישון
היית מספרת סיפורים שהכרת?

01:07:17:25 01:07:22:21
היו סיפורי חידונים שנקראים טרת-טרת
והילד משיב "למבה-ברת".

01:07:22:25 01:07:26:18
ואז הייתי שואלת אותו, על העגלות
היו לנו הרבה סיפורים כאלה.

01:07:26:22 01:07:34:21
היו לנו הרבה סיפורי "טרת-טרת"
ושירים שהיינו שרים להם.

01:07:37:25 01:07:51:08
הכוונה שלי היא האם כחלק מגידול
ילדיך היית מספרת להם סיפורים?

01:07:52:03 01:07:55:13
הילדים מכירים את כל ההיסטוריה שלהם
וגם היו עושים את מה שעשינו.

01:07:56:00 01:07:58:16
הם לא היו מסתובבים בחוץ
ומכפישים את שמותיהם.

01:07:59:02 01:08:03:05
רק אחרי שעלינו כולם קנו בתים
במקומות שונים ובערים שונות,

01:08:03:15 01:08:07:12
אבל כשחיינו בכפר כולם
בנו את בתיהם אחד ליד השני.

01:08:07:21 01:08:12:06
הם היו מקשיבים לנו, מבליים
איתנו, לא היו לנו בעיות!?

01:08:13:02 01:08:22:03
כשהוריך גידלו אותך, את זוכרת אם
הם היו מספרים לך סיפורי טרת-טרת?

01:08:22:22 01:08:29:02
הייתי משחקת יחד עם בני
הדודים שלי ובנות הדודים שלי.

01:08:29:05 01:08:33:22

באלו משחקים הייתם משחקים?
-היינו יושבים יחד ומשחקים.

01:08:34:03 01:08:42:06
על מה הייתם מדברים ביניכם?
-על העבודות שלנו, שירים וכו',

01:08:42:10 01:08:47:23
בימים שהיה ירח והורינו
הלכו לחתונה היה לנו אור בבית,

01:08:48:04 01:08:52:18
ואז היינו שרים, רוקדים
ומשחקים יחד עד מאוחר ,

01:08:53:02 01:08:55:10
היינו מזמינים את כולם
לשיר ולרקוד בתורם.

01:08:55:18 01:09:00:05
לא היינו הולכים לאירועים אחרי
ההורים שלנו, היינו נשארים בבית.

01:09:00:17 01:09:02:14
הורינו היו סוגרים אותנו בתוך הבית
והולכים לאירוע, לכן היינו רוקדים.

01:09:02:22 01:09:12:04
אם ההורים מחוץ לבית בימים שהיה ירח
היינו רוקדים ושרים בתורות עד מאוחר

01:09:12:19 01:09:17:20
היינו צוהלים משמחה ואושר,
ככה היינו משחקים.

01:09:19:11 01:09:24:11
לכן היו לנו חיים טובים ומאושרים.

01:09:24:14 01:09:30:18
כשבאתי הנה בכיתי הרבה והייתי עצובה
שהוריי ובני נשארו קבורים שם.

01:09:30:23 01:09:34:10
למעט מזה גם פה חיי
מאושרים לא רע לי פה בכלל.

01:09:34:21 01:09:47:22
האם ישנם סיפורי טרת-טרת שאת זוכרת
שהורייך סיפרו לך ואת סיפרת לילדייך

01:09:49:01 01:09:51:21
מה אני יכולה לספר לך?

01:09:52:08 01:09:56:14
ספרי לי את מה שאת זוכרת,
כמו חידונים שהייתם משחקים בהם.

01:09:57:05 01:10:03:15
היינו משחקים בכל מיני חידונים,
כיום אני שוכחת בגלל גילי המבוגר,

01:10:03:25 01:10:09:01
אבל היינו משחקים אחד עם השני
בשאלות חידונים.

01:10:09:10 01:10:15:03
אחד ממנו היה שואל טרת-טרת, השבנו
למבה-ברט, ומבקשים עגלות פרות וכו',

01:10:15:18 01:10:22:18
אבל עכשיו מכיוון שאני
אישה מבוגרת שכחתי הרבה

01:10:24:09 01:10:26:05
זה מספיק בשביל אישה מבוגרת כמוני.

01:10:27:19 01:10:33:23
איך גידלת את ילדייך
לאחר שבעלך נפטר?

01:10:34:00 01:10:41:06
גרנו ליד הוריי, והיו לנו
שבעה בתים אחד ליד השני

01:10:41:08 01:10:44:15
אמי הייתה סוחבת את
בני הקטן על גבה,

01:10:44:21 01:10:50:02
מכיוון שאבי ילדיי נפטר אמי חיבקה
את בני ודאגה לו שלא ירגיש בחיסורו.

01:10:50:06 01:10:55:19
כמו כן גם אבי היה מאכיל את ילדיי
נותן להם חלב ומעודד אותם,

01:10:55:23 01:11:01:08
וככה הוריי עזרו לי לגדל את ילדיי.

01:11:02:08 01:11:05:02

אחרי שהם גדלו חיתנתי
אותם ועליתי לארץ.

01:11:08:02 01:11:12:08
הורייך עזרו לגדל את ילדייך?
כן, שני הוריי עזרו לי.

01:11:12:10 01:11:15:08
אם לא היית חיה ליד הורייך,
האם היית מתקשה לגדל את ילדייך?

01:11:15:09 01:11:18:16
בוודאי, לגדל ילדים לבד זה קשה.

01:11:18:19 01:11:23:20
למשל, כשצריכים להביא מים לבית, את
משאירה את ילדייך והולכת להביא מנהר

01:11:24:23 01:11:27:14
לפעמים הילד היה בא אחרייך לנהר ואז
יכול לקרות לו כל מיני דברים בדרך,

01:11:27:16 01:11:34:18
יכלו להכיש אותו נחשים, להיתקף ע"י
פרות, וככה להישאר זרוק באמצע שדה.

01:11:35:02 01:11:41:09
לכן אמי הייתה שומרת על ילדיי
בזמן שהלכתי להביא מים לביתנו מהנהר

01:11:41:23 01:11:45:23
אם אמי הייתה הולכת להביא מים
מהנהר, אני הייתי שומרת על ילדיה.

01:11:46:01 01:11:50:07
לכן אמי ואבי גידלו את ילדיי,
הם שמרו עליהם וטיפחו אותם.

01:11:51:00 01:11:56:15
אמי הייתה קוראת לבני, "נשמה שלי"
ואבי היה קורא לו, "אור חיי".

01:11:56:23 01:12:01:14
לכן הוריי עזרו לי לגדל את
ילדיי עם אהבה גדולה מאוד.

01:12:02:22 01:12:05:02
הוריי טיפחו את בני שתמונתו מאחור,

01:12:05:03 01:12:07:24

מכיוון שאביו נפטר כשהייתי בהריון
שלו בחודש החמישי.

01:12:08:02 01:12:17:02
איך חינכת את בנייך, בלי דמות אבהית
לאחר שאב ילדייך נפטר?

01:12:17:06 01:12:25:03
היו לי שדות ושוורים, העסקתי עובדים
שחרשו את השדות ומזה התפרנסנו.

01:12:25:05 01:12:28:15
לא עבדתי במשהו אחר, סיפקתי להם
מזון מהיבולים שהופקו בשדות שלנו.

01:12:29:11 01:12:36:08
כמו כן היו לנו פרות, הייתי חולבת
את הפרות ונותנת חלב לילדיי,

01:12:36:12 01:12:43:00
אכלנו מהיבולים שהופקו בשדות,
והוריי תמכו בי רגשית.

01:12:43:04 01:12:46:19
האם שמת לב לשינוי שחל אצל ילדייך
לאחר שאביהם נפטר?

01:12:46:20 01:12:54:04
הם לא הרגישו שינוי גדול, למשל בני
הבכור הסתדר היטב עם אביו החורג.

01:12:54:08 01:13:00:06
אביהם החורג התייחס אליהם
כמו ילדיו ואף חיתן את כל ילדיי.

01:13:00:10 01:13:06:15
הוא לא עשה הפרדה ביניהם,
הוא דאג לחתן את כל ילדיי.

01:13:07:08 01:13:11:24
כמו כן בעלי לא ידע מהו ריב
לעומת זאת, אני הייתי אמיצה ,

01:13:12:02 01:13:17:20
אם היו גונבים לנו גחלים כעסתי, חוץ
מזה התנהגתי כפי שאמי לימדה אותי.

01:13:18:03 01:13:26:02
ילדייך לא הרגישו בחיסורו של
אביהם, לא ראית שינוי אצלם?

01:13:26:05 01:13:27:08
לא ראיתי שינוי אצל ילדיי.

01:13:27:10 01:13:34:22
מה קרה כשהתחתנת בפעם השנייה ,
איך ילדייך קיבלו את בעלך החדש?

01:13:35:13 01:13:40:06
ילדיי לא אמרו שום דבר,
בעלי היה מחבק ומשחק איתם.

01:13:40:11 01:13:49:06
להפך בעלי דאג להביא אוכל מהשדות
ולטפח את הפרות בחצר ביתנו.

01:13:49:13 01:13:51:15
לכן ילדיי שמחו מכל מה שבעלי
עשה, ולא רבו איתו.

01:13:52:14 01:13:55:23
אבי היה איש אלוקים ,
הם חיו בשלום עם כולם.

01:13:55:25 01:14:00:21
אחרי שאב ילדיי נפטר,
אבי היה קונה בגדים לילדיי,

01:14:01:01 01:14:04:25
ואמי דאגה להאכיל אותם,
כמו כן, אמי הייתה תורמת לקבצנים

01:14:05:04 01:14:08:24
גדלנו בדרך של אהבה שלום,
ולכן איננו יודעים מה זה ריב.

01:14:09:14 01:14:12:14
בנושא הזה גם לי אין גבולות.
-מה זאת אומרת?

01:14:12:20 01:14:16:13
אני לא יודעת להתקמצן,
האוכל לא נגמר לנו אף פעם.

01:14:16:24 01:14:24:06
כל מה שתתני יחזור אלייך כפול
ואף פעם לא יגמר לך.

01:14:25:20 01:14:30:18
הודות לאל שנתן לנו

מדינה מבורכת ופורייה.

01:14:30:24 01:14:35:10
כשחיינו בכפר בכל מקום היה לנו
אוכל, ואף פעם לא היה חסר לנו,

01:14:35:12 01:14:40:08
וגם פה בארץ אנחנו מקבלים כסף
כל חודש, וחיים חיים נפלאים.

01:14:40:10 01:14:42:12
לכן אני מתפללת לאלוקים
שלא ישנה את המצב.

01:14:43:18 01:14:51:07
איך למדת ליילד נשים?
-ראשית ילדתי את בני הבכור,

01:14:51:22 01:14:55:23
כשילדתי אותו הביאו מיילדת,
וגם אמי הייתה מיילדת,

01:14:56:02 01:15:00:02
כשילדתי חיבקתי את אמי וביקשתי
שלא תעזוב אותי,

01:15:00:18 01:15:04:21
באותו רגע המיילדת השנייה,
לא עזרה לי ללדת בצורה טובה.

01:15:05:16 01:15:13:20
בעקבות זה סבלתי מכאבים,
ואמי שמה לב שסבלתי מכאבים,

01:15:14:01 01:15:20:11
מרום שסבלתי מכאבים אמי כעסה על כך
שנתנה למישהי אחרת לעזור לי ללדת.

01:15:20:17 01:15:23:04
מה הכוונה שהמיילדת
לא עזרה לך ללדת בצורה טובה?

01:15:23:06 01:15:31:20
כשעוזרים למישהי ללדת, מאז ומתמיד
נהגו לחבק ולעודד את האישה שיוולדת.

01:15:31:22 01:15:35:13
המיילדות לא יכולות לעזוב את האישה
סתם ככה, כמו שאותה אישה עשתה לי.

01:15:35:16 01:15:38:17
המיילדת לא תמכה בכ אחרי שילדת?
-היא עזבה אותי כשהילד התחיל לצאת.

01:15:39:01 01:15:43:03
מה קרה למיילדת בזמן שילדת?
-היא התרחקה ממני,

01:15:43:11 01:15:46:21
היא לא השגיחה עליי,
-זה קרה לפני שילדת או אחרי שילדת?

01:15:46:23 01:15:49:18
האם המיילדת עזבה אותך
לפני שילדת או אחרי שילדת?

01:15:49:20 01:15:54:23
כשהילד עומד לצאת החוצה, המיילדת
צריכה להחזיק את האישה שיוולדת.

01:15:55:22 01:15:58:17
אבל באותו רגע המיילדת
שלי לא החזיקה אותי ,

01:15:58:22 01:16:04:13
אשתו של אחי הגדול
הייתה בהריון כמוני.

01:16:05:08 01:16:11:01
במלוא 80 ימים להולדת הבנות
ובמלוא 40 ימים הולדת הבנים,

01:16:11:21 01:16:20:18
עורכים טקס וחוגגים,
בזמן הזה גיסתי קיבלה ציר.

01:16:21:03 01:16:24:18
היא רצה שרק אני אעזור לה
ללדת, ולא אף אחת אחרת.

01:16:25:01 01:16:30:05
ואז שאלתי את אמי איך מיילדים,
והיא הסבירה לי היטב.

01:16:31:01 01:16:35:15
עשיתי כפי שאמי הסבירה לי
וגיסתי ילדה בלי בעיות.

01:16:35:17 01:16:39:22
באותם הימים גם את היית אחרי לידה?

-הייתי חודש ועשרה ימים אחרי הלידה.

01:16:40:05 01:16:43:02

עבר חודש וחצי מאז שילדת?
-כן, זה אחרי שילדתי.

01:16:43:07 01:16:50:08

לא רציתי שגיסתי תחווה את מה שאני
חוויתי בלידה, לכן עזרתי לה ללדת .

01:16:50:15 01:16:53:16

מאז כל השכנים פונים אליי
שאעזור להן בלידה.

01:16:53:22 01:16:57:10

הרי אמך הייתה גם מיילדת,
למה היא לא עזרה לך ללדת?

01:16:57:12 01:17:02:11

כן, אבל בזמן שילדתי ביקשתי ממנה
שתחבק אותי ותחזיק אותי זקופה,

01:17:02:13 01:17:04:11

בכפר לא היינו יולדות בשכיבה
ובנוחות כמו פה בארץ.

01:17:04:14 01:17:08:22

שם ילדנו זקופות או כפופות ,
וצרחנו עד שסיימנו ללדת,

01:17:09:02 01:17:11:12

להבדיל מהכפר פה בארץ הנשים
יולדות כשהן קשורות בשכיבה.

01:17:12:04 01:17:18:02

בכפר ילדנו בכיפוף על הברכיים או
בשכיבה על הצד, לא בנוחות כמו בארץ.

01:17:18:24 01:17:25:04

כשהיו מקרים שנשים בהריון הרימו
כלים כבדים והיה חשש לפגיעה בעובר,

01:17:25:06 01:17:32:13

הייתי מעמידה אותן מולי ולוחצת על
המותניים שלהן מספר פעמים בצורה הזו

01:17:32:21 01:17:37:17

לאחר מכן אני לוחצת להן
מספר פעמים מתחת לבטן,

01:17:37:25 01:17:43:15
ואז הראש של התינוק היה זז לצד ימין
זהו עובר שניזוק ולא היה יוצא בחיים

01:17:44:12 01:17:47:23
ואם הייתי רואה שהעובר
נשכב על צד שמאל ,

01:17:48:02 01:17:51:18
הייתי אומרת להן שאינני יכולה לעזור
אלא שילכו לרופא שיעזור להן.

01:17:52:03 01:17:54:13
אם התינוק היה ממוקם ישר באופן
טבעי יכולתי לעזור להן ללדת.

01:17:54:18 01:17:57:12
אבל אם התינוק זז לצד אחד, הייתי
אומרת שאינני יכולה לעזור להן.

01:17:58:19 01:18:02:04
איך למדת את כל הדברים האלו?
-בעזרת אלוקים.

01:18:03:03 01:18:08:04
בזמן שדודות ואחיות ילדו היו קוראים
לי לבוא לבדוק את העובר שלהן.

01:18:08:07 01:18:14:24
פעם אחת בת דודתי הייתה בהריון
והתינוק שלה נשכב על הצד וזז שמאלה,

01:18:15:06 01:18:18:06
אפשר היה להרגיש את רגליו של העובר
בצד שמאל

01:18:18:13 01:18:25:14
אז עזרה לה מיילדת אחרת ואני בדיוק
חזרתי מהחתונה וראיתי שהיא חולה.

01:18:25:20 01:18:30:13
ביקשתי לגשת לראות אותה,(בת דודתי)
ואז סיפרו לי מה קרה לה.

01:18:30:15 01:18:34:24
ביקשתי מכולם לזוז הצידה
היא הייתה בת דודתי מצד אמי ,

01:18:35:02 01:18:41:14
בדקתי אותה בשכיבה ואז ביקשתי ממנה

לעמוד, וראיתי שהילד זז לצד שמאל.

01:18:41:22 01:18:44:22

הראש שלו זז לצד שמאל?
-לא, הראש שלו היה במרכז הבטן.

01:18:45:00 01:18:53:19

היו מקרים שהעובר היה מתהפך, ואז
התינוק נולד בצורה הפוכה מהרגיל.

01:18:54:07 01:18:59:05

במקרה הזה העובר גם כן היה הפוך,
לא הייתה דרך להוציא אותו מבטן אמו.

01:18:59:13 01:19:02:22

אמרתי אם העובר ימות גם אמו תמות
לכן צריך לשלוח אותה לרופא,

01:19:02:25 01:19:08:15

בעלה סירב לשלוח אותה, שמו סלמון.
אמרתי לו שאשתו עלולה למות בגללו.

01:19:08:17 01:19:15:19

ואז הוא הסכים ולקחו אותה
לעיירה שנקראת "קולה-דבה".

01:19:16:02 01:19:23:23

אני גם הצטרפתי אליהם והלכנו לרופא.
לאחר שהגענו לשם הרופא בדק אותה,

01:19:25:01 01:19:34:09

הרופא שאל את בעלה למה הוא המתין
זמן רב עד שהיא הגיעה למצב כזה,

01:19:34:18 01:19:41:20

הוא השיב שהיא הייתה אצל מיילדת אחת
לאחר מכן היא הייתה אצל מיילדת אחרת

01:19:42:09 01:19:45:11

המיילדת אמרה לנו שהעובר הפוך
והראש שלו זז הצידה.

01:19:45:14 01:19:48:13

ואם לא ניקח את אשתי מיד לרופא
היא עלולה למות,

01:19:48:24 01:19:52:16

לכן אותה אישה (אני) אמרה לי
לקחת אותה מיד לרופא.

01:19:52:18 01:19:56:14
בעלה רצה לתרץ ככה, בגלל שנשאל
למה הוא חיכה זמן רב.

01:19:56:21 01:19:59:04
ואז הם קראו לי וביקשו
שאספר להם מה קרה שם,

01:20:00:01 01:20:07:16
אמרתי להם שניסיתי לעזור לה ללדת,
וראיתי שהעובר הפוך וראשו זז הצידה

01:20:07:20 01:20:13:06
ואז כשבדקתי את בטנה, ראיתי שרגליו
של העובר בצד אחד וראשו בצד השני,

01:20:13:11 01:20:15:02
העובר נשכב, לכן אמרתי להם
לקחת את האישה לרופא,

01:20:15:11 01:20:19:20
ואז הם אמרו לי שאני מבינה
בזה היטב כמו שהרופאים מבינים בזה.

01:20:20:05 01:20:24:08
השבתי להם שאני עוזרת לנשים בהיריון
ללדת לפי המסורת המקובלת.

01:20:24:11 01:20:28:09
אם היו מקרים כאלו הייתי שולחת אותן
לרופא כי אני לא יכולתי לעזור להן.

01:20:28:13 01:20:31:08
אחרי שחזרנו מהרופא, קיבלתי מכתב
מאדיס אבבה בקשר לעלייה לישראל,

01:20:31:09 01:20:34:06
ובמקביל בתי עמדה ללדת,
עזרתי לה ללדת בעצמי.

01:20:34:15 01:20:37:11
לאחר שהתינוק נולד צריך לדעת
איך לחתוך את חבל התבור,

01:20:39:20 01:20:43:07
צריך לחתוך את חבל התבור במרווח של
שלוש אצבעות מבטנו של התינוק.

01:20:43:12 01:20:48:14
אם חותכים במרווח של 2 אצבעות

התינוק עלול למות.

01:20:49:04 01:20:56:14
הייתי חותכת את חבל התבור כפי שאמי
לימדה אותי לא היה קורה כלום לתינוק

01:20:57:01 01:21:00:21
אבל אם חותכים את חבל התבור צמוד
לבטן התינוק מדמם הרבה ומת.

01:21:01:10 01:21:03:17
ברוב המקרים התינוק מת בגלל שחותכים
את חבל התבור שלו בצמוד לבטנו.

01:21:03:24 01:21:07:04
פה בארץ הם יודעים
לחתוך את זה היטב.

01:21:07:22 01:21:11:10
וככה הייתי עוזרת לנשים ללדת,
וגם בתי ילדה בעזרתי.

01:21:11:12 01:21:13:23
מאיפה אמך למדה את כל זה?

01:21:14:10 01:21:18:04
אני לא יודעת, יכול להיות שהיא
למדה את זה מהדורות הקודמים.

01:21:18:19 01:21:24:12
בזמן הלידה המיילדות היו מסבירות
מה הן עושות, וככה היינו לומדות.

01:21:24:13 01:21:31:02
ומיילדות נשים אחרות, וככה למדנו
ואמי לימדה אותי את כל זה.

01:21:31:04 01:21:36:06
כמו שאמי לימדה אותי, ככה הייתי
מיילדת נשים אחרות כאילו אני יולדת.

01:21:36:10 01:21:45:23
כשיילדתי את בתי באדיס אבבה, הגיעו
אלינו באמבולנס עם בגדים ושמיכות.

01:21:46:22 01:21:52:01
כשהם הגיעו הם ראו שכבר
יילדתי את בתי והיא בסדר.

01:21:52:04 01:21:57:03

ואז הם שאלו אותי איך הצלחתי לעזור
לה ללדת בלי עזרתם של הרופאים,

01:21:57:14 01:22:00:00
השבתי להם: כמו שאני יודעת,
הם שאלו איך אני מיילדת,

01:22:00:03 01:22:03:06
הסברתי להם שכשהעובר עומד לצאת,
אני מחזיקה את האמא זקופה,

01:22:03:17 01:22:06:10
כשהעובר חוזר אחורה,
אני משחררת את האמא,

01:22:06:17 01:22:12:11
אבל כשהילד עומד לצאת אני מלטפת
את האמא עד שהעובר יוצא.

01:22:12:13 01:22:15:05
ואז אמרו לי לבוא ללמוד ליילד באופן
רשמי, השבתי להם שאינני יכולה.

01:22:15:07 01:22:18:18
אני לא הכרתי את השפה שלהם
למרות שכולם שם היו אתיופים.

01:22:18:20 01:22:23:25
כמו כן אמרתי להם שחוויתי אובדן של
אמי ואינני פנויה נפשית לזה.

01:22:24:09 01:22:31:24
כל המחשבות שלי היו על אמי,
לכן סירבתי להצעתם ללכת ללמוד.

01:22:32:03 01:22:35:12
ככה ילדתי את בנותי באדיס אבבה,
מאז הפסקתי ליילד יותר.

01:22:35:14 01:22:39:05
רגע לפני שאת עוברת הלאה
סיפרת שלמדת ליילד מאמך,

01:22:39:08 01:22:40:10
כן למדתי מאמי.

01:22:41:23 01:22:49:12
את סיפרת שבפעם הראשונה שילדת עזרו
לך ללדת אמך ועוד אישה נוספת, נכון?

01:22:50:06 01:22:51:19
כן, הייתה אישה נוספת שמיילדת.

01:22:51:21 01:22:54:04
האם האישה הזו הוזעקה ממקום אחר
או שהיא הייתה מקומית?

01:22:54:05 01:22:55:15
הזעיקו אותה ממקום אחר.

01:22:55:16 01:22:57:05
הזעיקו אותה ממקום רחוק?
כן.

01:22:57:11 01:23:02:05
הייתה אישה נוספת בשם 'מסראץ'
שהייתה בת דודתו של אבי,

01:23:02:08 01:23:08:14
היא הייתה מיילדת טובה מאד,
אמי למדה ממנה.

01:23:09:12 01:23:15:12
כשאמי ילדה גיסתה יילדה אותה,
ואמי לימדה אותי לילד.

01:23:15:14 01:23:20:20
אילו דברים היית חייבת לדעת
כדי לעזור לנשים לילד?

01:23:22:18 01:23:24:24
בשביל לילד נשים צריך
לדעת הרבה דברים.

01:23:25:24 01:23:31:15
אחד הדברים שצריך לדעת הוא, מתי
להחזיק את האישה כשהעובר עומד לצאת.

01:23:31:17 01:23:37:23
הבנתי, אבל למשל אני לא יכולה לילד
סתם ככה, אני צריכה לדעת הרבה דברים

01:23:37:25 01:23:43:22
בנוסף התינוק נולד מחובר לחבל התבור
לאחר שמזהים את זה טוב,

01:23:43:24 01:23:51:12
ויש עוד שני צינורות שנקראות "סינג"
שמחוברים לתינוק, אחד קטן אחד גדול,

01:23:52:20 01:23:59:20
אם חותכים את הצינור הגדול
קצר מידי, האמא הייתה מתה.

01:23:59:22 01:24:02:09
זה יכול לקרות אחרי שילדה את התינוק?
כן, אחרי שילדה את התינוק.

01:24:02:19 01:24:10:20
אם אחרי הלידה הצינור "סינג" היה
נשאר בבטנה האמא הייתה ממתה מיד.

01:24:11:07 01:24:16:08
אם אותו הצינור "סינג" נשאר
מחוץ לבטנה של היולדת,

01:24:16:24 01:24:24:17
צריך להחזיק טוב את הצינור,
לחתוך אותו בזירות עם כלי מסוים,

01:24:25:00 01:24:27:22
הצינור נתלש ממקומו
ואז האישה מבריא.

01:24:27:25 01:24:30:15
אבל אם לא חותכים טוב את הצינור
זה מגיע ישר לראש.

01:24:31:06 01:24:33:22
ואז האישה מתה מזה.
כן, הבנתי.

01:24:34:08 01:24:42:01
השאלה שלי היא, איך יכולת לדעת
שהתינוק נולד בסדר ולא פגוע?

01:24:42:15 01:24:45:10
ואיך ידעת לגבי מצבה של היולדת?

01:24:45:12 01:24:55:01
כשאחותי ואני היינו בהריון, הייתי
רואה את העובר מתהפך מצד לצד בבטן.

01:24:55:03 01:24:59:11
ואז בתי אמרה לי שהעובר שלה
לא מתהפך, וביקשה שאבדוק מה קרה לה.

01:24:59:16 01:25:04:14
היא אמרה לי שהעובר שוכב בצד השמאל,
כשבדקתי אותה, המצב אכן היה כך,

01:25:04:20 01:25:07:11
אם לאישה לא היו כאבים ובודקים אותה
לא ניתן לדעת מה המצב העובר לפני כן

01:25:07:18 01:25:13:02
אם האישה מתלוננת על כאבים חזקים
לוקחים אותה לרופא יחד עם המיילדת,

01:25:13:04 01:25:18:02
הרי הבטן שלה מתקשה, לכן המיילדות
עוזרות לשמור על התינוק בדרך לרופא.

01:25:18:08 01:25:25:06
התינוק שעמד לצאת היה זז הרבה בבטן,
והתינוק שלא זז מצבו לא היה טוב .

01:25:25:08 01:25:29:21
גם אם המצב גרוע והתינוק לא זז,
אצל הרופא המצב מסתדר .

01:25:32:15 01:25:39:13
עוד לפני שהאישה ילדה, את צריכה
לדעת איך התינוק ממוקם בבטנה?

01:25:39:14 01:25:40:24
כן.
-זה הדבר הראשון שאת צריכה לדעת.

01:25:41:07 01:25:49:12
דבר שני הוא אם האמא הותקפה בכאבים
את צריכה לדעת אם התינוק שורד או לא

01:25:49:14 01:25:51:18
את כל הדברים יכולת לדעת
רק מללטר את הבטן של האמא?

01:25:51:20 01:25:57:13
כן, אפשר היה לזהות עובר שמת
ואז מיידעת אותן שהעובר אינו בחיים.

01:25:57:14 01:25:59:02
תני לנו דוגמה איך היית יודעת
שהעובר מת?

01:25:59:06 01:26:08:21
העובר שחי תמיד נמצא בתזוזה,
גם כשהוא יורד לבטן התחתונה הוא זז.

01:26:09:01 01:26:15:03

אבל העובר שנפגע היה כמו אבן,
הוא לא היה זז כיוון שהוא לא בחיים.

01:26:15:05 01:26:17:19
בגלל זה אני יודעת להבדיל ביניהם.

01:26:17:21 01:26:21:13
כשהיה עובר שנפגע ברחם אמו
יכולתי לדעת את זה.

01:26:22:01 01:26:31:13
היו מקרים שהעובר מתחבא בתוך הרחם
של אמו ואז כשהוא יוצא מיילדים אותה

01:26:32:04 01:26:37:21
תני לנו דוגמאות בבקשה איזה דברים
היית צריכה לדעת כדי להיות מיילדת?

01:26:38:09 01:26:42:25
הרי האישה יולדת לאחר שיש לה צירים,
מה היית עושה לאישה?

01:26:44:02 01:26:49:17
ראשית אני בודקת אותה לאט, לפי
המסורת שלנו עושים טקס בונה (קפה)

01:26:49:20 01:26:54:15
הזקנים שהיו שומעים שהאישה עומדת
ללדת מתאספים יחדיו בביתה,

01:26:54:22 01:26:57:23
אני מבלה איתה במשך היום
ומלטפת ומשגיחה על מצב הגוף שלה,

01:26:59:02 01:27:02:10
כמו כן הייתי תומכת בה עם היד
כדי שתשב בתנוחה נוחה יותר.

01:27:02:19 01:27:07:23
לא הייתי נגעלת מהיולדת, לכן הייתי
יושבת לידה ותומכת בה עם ידיי.

01:27:08:08 01:27:11:07
עד שעובר עמד לצאת אני מחכה
ולא עושה שום דבר,

01:27:11:11 01:27:16:06
אם התינוק יוצא בצורה לא טובה,
במקביל לאמו הייתי מחזיקה גם אותו.

01:27:16:15 01:27:17:23

ואז התינוק נולד בשלום.

01:27:18:03 01:27:22:22

מה עוד הייתם עושים? למשל בזמן שהאישה עמדה ללדת הנשים שותות קפה,

01:27:23:08 01:27:29:19

ואת היית עושה לה מסז'.
-אני עושה מסז' לפני הלידה לא אחרי.

01:27:29:22 01:27:32:18

התכוונתי לפני שהאישה יולדת,
-כן, לפני שהאישה יולדת,

01:27:32:20 01:27:38:13

אני מלטפת אותה בבטנה, ואז העובר
יוצא ממקומו ומתכוון ליציאה,

01:27:38:16 01:27:44:03

במקביל אני מבקשת שיתנו לה משקאות
מסורתיות, והיא שותה את זה תוך כדי,

01:27:44:13 01:27:50:03

אחרי שהאישה שותה את המשקה, ועושה
את המאמצים היא יולדת את התינוק,

01:27:50:04 01:27:54:07

ואז אני מרימה את התינוק
ומקלחת אותו והאמא הולכת לישון

01:27:55:07 01:27:57:23

אחרי שהאמא קמה משינה,
-היא ישנה מיד לאחר הלידה?

01:27:58:01 01:28:04:12

לא, היא ישנה אחרי שמנקים הכול
ואז היא הולכת לישון.

01:28:04:15 01:28:08:10

בזמן שהיא ישנה אני הולכת לנהר
ומכבסת את הבגדים שלי,

01:28:08:14 01:28:12:20

ולובשת בגדים חדשים, ואז כשהשמש
שוקעת אני חוזרת אליהם לבית.

01:28:13:05 01:28:15:09

זה כל מה שעושים.

01:28:16:23 01:28:21:13
לאחר הלידה אסור להיכנס לבית
לפני שמתנקים.

01:28:21:25 01:28:28:13
כשיש לה מחזור היא ישנה מחוץ לבית
במשך 7 ימים ואז מתנקה וחוזרת לביתה

01:28:28:17 01:28:33:16
כשהייתי הולכת ליילד, הייתי
לוקחת איתי בגדים להחלפה.

01:28:33:21 01:28:37:10
כשסיימתי ליילד, הייתי
הולכת לנהר ושוטפת את הבגדים שלי

01:28:37:24 01:28:41:01
ואז היו מביאים לי לנהר בגדים חדשים
להחלפה, ואת הישנים הייתי מורידה,

01:28:41:03 01:28:45:11
לובשת את הבגדים החדשים, את הבגדים
הישנים הייתי תולה אותם לייבוש.

01:28:45:19 01:28:48:10
ואז בערב כשהשמש שוקעת
רק אז הייתי הולכת הביתה.

01:28:48:21 01:28:52:21
לכן אסור ללכת אל האישה
שילדה לפני שקיעת השמש,

01:28:52:23 01:28:55:25
ואם לא מתנקים אסור להיכנס לבית
שלה אלו היו המנהגים שלנו.

01:28:56:16 01:29:02:04
כמיילדת איזה דברים היית עושה עוד
אחרי שהאישה קיבלה צירים?

01:29:02:07 01:29:04:25
הייתי מחזיקה אותה.
-היית מחזיקה אותה או את התינוק?

01:29:05:01 01:29:10:22
לא, אם האישה הייתה יולדת
כשהיא מכופפת על ברכיה.

01:29:11:12 01:29:16:15
הייתי מחזיקה את התינוק

כדי שלא ייפול ויפגע.

01:29:16:20 01:29:22:17
אבל אם האישה מעדיפה ללדת בשכיבה
אני משכיבה אותה ותומכת בה,

01:29:22:18 01:29:25:03
ומחזיקה את התינוק כדי שלא ייפגע.

01:29:25:14 01:29:29:09
ואז הייתי מנקה את התינוק ועוטפת
אותו בבגד של אמו ומוסרת אותו לאמו.

01:29:30:23 01:29:34:06
ואחרי אומרים "קולולו" אני יושבת
ליד האמא בזמן שהיא אוכלת.

01:29:34:09 01:29:36:07
אני לא הייתי בכל הזמן של הלידה.

01:29:36:11 01:29:37:15
מי היה אומר "קולולו?"

01:29:38:01 01:29:41:03
אם נולדו בנות היינו אומרות
"קולולו" תשעה פעמים,

01:29:41:07 01:29:42:20
מי היה אומר "קולולו?"

01:29:43:23 01:29:48:14
כל האנשים שהיו בבית היו צוהלים
משמחה, ואומרים "קולולו".

01:29:48:23 01:29:52:15
כמה אנשים היו נוכחים ליד
האישה בזמן שהיא ילדה?

01:29:53:01 01:29:55:17
כל השכנות ששמעו את הקולות
של השמחה היו באות לביתה.

01:29:55:19 01:29:58:01
כל הנשים היו מתאספות בביתה?
כן, כל הנשים היו באות.

01:29:58:05 01:30:08:02
הן באו לראות איך האישה יולדת?
הן היו מתפללות עבורה שתלד בשלום.

01:30:08:04 01:30:12:07
האם השכנות היו מתאספות בתוך הבית
ומסתכלות על האישה בזמן שהיא יולדת?

01:30:13:11 01:30:17:24
האישה הייתה יולדת בחצר חוץ לבית,
אסור לשפוך דם בתוך הבית.

01:30:18:02 01:30:24:14
כל השכנות שמגיעות לשמח אותה
היו נכנסות לגוג'ו שאישה ילדה בו?

01:30:24:20 01:30:27:08
לא, הן מחכות בחוץ!

01:30:27:10 01:30:28:15
אז השכנות לא היו נכנסות לגוג'ו?
-לא, הן לא נכנסות.

01:30:28:18 01:30:30:13
אז רק את ויולדת הייתן בתוך בגוג'ו?

01:30:30:17 01:30:33:05
כן, גם אני נכנסת לשם אחרי
שהתנקיתי ושהשמש כבר שקעה.

01:30:33:09 01:30:37:08
כן הבנתי את זה, הייתן בגוג'ו
רק היולדת והמיילדת?

01:30:37:10 01:30:39:05
כן.
-רק שתיהן היו שם בזמן הלידה.

01:30:39:07 01:30:43:10
אם אמה של היולדת רצתה להיכנס,
היא יכלה להיכנס לגוג'ו ולהיות איתה

01:30:43:15 01:30:48:03
ואז גם אני נכנסת אליה לגוג'ו
ומרדימות את היולדת והתינוק.

01:30:48:08 01:30:53:15
אחרי זמן מה, אני הייתי הולכת לביתי
להתנקות ואמא שלה הייתה מחכה איתה,

01:30:53:20 01:30:57:03
ואז היולדת נשארת לגור בגוג'ו,
אם היא ילדה בן נשארת 40 ימים,

01:30:57:10 01:30:59:04
אם היא ילדה בת, היא הייתה
נשארת בגוג'ו במשך 80 ימים.

01:30:59:13 01:31:07:01
ביום ה-80 מכינים מאכלים מסורתיים
כמו "דבו" ומשקאות מסורתיות "טלה".

01:31:07:05 01:31:16:24
מכינים הכול, ובמקביל האישה שילדה
הולכת להתנקות ואז חוזרת לביתה,

01:31:17:02 01:31:22:04
ואז לקראת החשיכה כשהשמש שוקעת,
הם מזמינים לביתם את כל האנשים,

01:31:22:06 01:31:26:01
ואז כל השכנים מתאספים בביתם
והקייס הראשי מברך על הדבו (הלחם).

01:31:27:15 01:31:30:15
כמו כן מגישים את המשקאות לכולם.
אם המשפחה עשירה הם שוחטים כבש.

01:31:31:17 01:31:37:02
בדרך כלל הבעל קונה ומביא לביתו עז
או כבשה ואז שוחטים ואוכלים אותם.

01:31:37:13 01:31:43:04
מברכים על הדבו רק אחרי
שיוצאים 3 כוכבים ולא בהתחלה.

01:31:43:22 01:31:49:24
כשהופיעו 3 כוכבים בשמיים, באותו
רגע פורסים את ה"דבו" בעבור היולדת.

01:31:50:01 01:31:51:23
ואז בערב היא נכנסת לביתה,

01:31:52:00 01:31:54:22
אחרת כל עוד האישה מדממת,
היא צריכה להישאר בגוג'ו מחוץ לבית.

01:31:56:02 01:31:56:22
זה מה שנהוג!

01:31:58:22 01:32:04:06
באיזה גיל ראית בפעם הראשונה
שמיילדים תינוקות?

01:32:04:09 01:32:06:07
את מתכוונת אם ניגשתי להסתכל מקרוב?
-כן.

01:32:06:10 01:32:07:19
אף פעם לא יצא לי לראות!
-אף לא ראית?

01:32:07:21 01:32:10:16
אני לא ראיתי אף פעם.
-אמך לא הייתה לוקחת אותך לראות?

01:32:10:18 01:32:14:21
הרי את הנשים שילדו היינו רואים
אותן מרחוק ב"מרגב" (חדר מחוץ לבית)

01:32:14:24 01:32:17:04
במקרה הזה ראיתן אותן אחרי שילדו,
-כן, ראינו אותן אחרי שהן כבר ילדו.

01:32:17:06 01:32:21:17
לא יצא לך לראות מישהי בזמן הלידה?
-לא אסור לראות!

01:32:21:19 01:32:23:12
אז יצא לכם לראות אותן לאחר הלידה?

01:32:23:14 01:32:27:24
מאז ומתמיד בזמן הלידה האישה חייבת
להיות מכוסה בשמיכה ,

01:32:29:10 01:32:34:10
האישה יולדת בזמן שהיא מכוסה,
אסור להרים מעליה את השמיכה.

01:32:34:24 01:32:38:23
אמרתי לך קודם שילדתי את בני הבכור
כשהייתי בת 17.

01:32:39:02 01:32:41:22
אוקיי, ואז מה קרה לאחר חודש?

01:32:42:01 01:32:46:04
לאחר חודש ועשרה ימים התחלתי לעזור
ליילד לנשים אחרות, אז הייתי בת 17.

01:32:46:05 01:32:49:16
אז יילדת בפעם הראשונה בגיל 17?
-כן, התחלתי ליילד מיד אחרי שילדתי.

01:32:50:00 01:32:51:04
זו פעם הראשונה שיילדת?
-כן.

01:32:51:24 01:32:54:24
מי שיילדה אז זו הייתה גיסתי
אשתו של אחי הגדול.

01:32:55:02 01:32:57:01
שתינו היינו בהריון באותה התקופה,
אני ילדתי ראשונה.

01:32:57:04 01:32:59:21
ואז ביום שהותר לי להיכנס חזרה לבית
גיסתי ילדה את בנה.

01:33:00:06 01:33:02:03
היא ביקשה ממני לעזור לה ללדת
ועזרתי לה ללדת.

01:33:03:14 01:33:06:23
האם היו עוד נשים חוץ ממך וממנה
בזמן שהיא ילדה?

01:33:07:01 01:33:08:16
גם אמא שלה הייתה שם בזמן הלידה
-האמא הייתה שם.

01:33:08:19 01:33:10:19
אמא שלה וגם אמא שלי היו נוכחות
נוכחות בזמן שגיסתי ילדה.

01:33:10:20 01:33:15:15
הם שמרו על בני בזמן שילדתי אותה,
ועודדו אותנו וככה ילדתי.

01:33:15:17 01:33:19:02
לא פחדת כשעשית את זה בפעם הראשונה?
-אני בכלל לא פוחדת ליילד!

01:33:19:05 01:33:23:24
אבל זו הייתה פעם ראשונה שלך ולא
התנסית בזה לפני כן?

01:33:24:01 01:33:27:05
להפך, שמחתי והתרגשתי
שאני הולכת ליילד בפעם הראשונה.

01:33:27:22 01:33:30:24
שמחתי מאוד מכך שאני הולכת ליילד

כמו הנשים הבוגרות.

01:33:31:18 01:33:37:23
תוך כדי שיילדתי אותה אמי עודדה
אותי, וגם הכרתי את הכאב בלידה שלי

01:33:38:07 01:33:39:21
בגלל שהכרתי את הכאב
הסכמתי ליילד אותה.

01:33:39:24 01:33:43:24
לכן זו הייתה פעם הראשונה שיילדתי,
הודות לאל הכול עבר בשלום.

01:33:44:01 01:33:46:23
גוף האישה הוא פלא גדול
איך בן אדם חי בתוך גופה.

01:33:47:20 01:33:54:20
כמה נשים יילדת סך הכול?
-וואו, הרבה אני אפילו לא סופרת.

01:33:54:23 01:34:00:20
יילדתי עלייתי ארצה, אני אפילו לא
מכירה את כל הנשים שעזרתי להן ללדת.

01:34:01:08 01:34:06:17
כל מי שביקשה ממני לעזור לה ללדת,
תמיד הלכתי לעזור גם אם זה בלילה.

01:34:06:20 01:34:10:10
העיקר שאלוקים יעביר את הלידה בשלום
אבל אני תמיד הסכמתי ללכת ליילד.

01:34:10:13 01:34:11:23
הרי האישה היא יצירת הבורא,

01:34:12:05 01:34:18:00
תראי איזה פלא שאנשים מתים
ונבראים בתוך גוף האדם,

01:34:19:00 01:34:23:19
איך אני יכולה לסרב ליילד, אפילו לא
הייתי אוכלת משהו לפני, הלכתי מיד.

01:34:24:19 01:34:28:19
איך הם היו מזעיקים אותך?
-אנשים היו פונים אליי כמיילדת.

01:34:28:24 01:34:33:18

אם היו להם מיילדות באזורים שבהם
גרו, הם היו פונים לאותן מיילדות,

01:34:34:03 01:34:37:16
אנשים שהיו גרים קרוב לאזור שלי,
היו פונים אליי,

01:34:38:06 01:34:41:07
ומבקשים ממני שאעזור להם ליילד,
והייתי עוזרת להם בשמחה.

01:34:41:16 01:34:45:14
לכן אם לאותם אנשים היו מיילדות
באזור שלהם, הן היו עוזרות להם.

01:34:45:22 01:34:50:20
אבל אנשים שגרו באזורים כמו
סטלאיי, מלש, קלמזה...

01:34:50:22 01:34:54:17
האזורים האלו היו סמוכים זה לזה
כמו השכונות שאנחנו מכירים בארץ,

01:34:54:22 01:34:58:11
הם היו קוראים לי לעזרה
ומיד הייתי הולכת לעזור להם.

01:34:58:14 01:35:01:22
כשהזעיקו אותך היית הולכת מיד?
-הנשים, הנשים היו יולדות מהר.

01:35:02:10 01:35:05:20
הכוונה היא, אם היו מזעיקים אותך
היית עוזבת הכול והולכת לעזור להם?

01:35:05:23 01:35:11:22
כן, הייתי מבקשת רק שישמרו על
התינוק שלי ומיד הייתי הולכת איתם.

01:35:12:00 01:35:16:02
הרי גם אני חוויתי לידה,
לכן מיד הייתי הולכת איתם.

01:35:16:04 01:35:18:17
כיצד היית מתכוננת כשקראו לך ליילד?

01:35:18:19 01:35:26:05
הייתי מכינה אינג'רה, רטבים ומשאירה
גרגירים לילדיי והולכת לעזור ליילד.

01:35:26:08 01:35:32:23
אני מתכוונת כשהיו קוראים לך ליילד,
איזה כלים היית לוקחת איתך?

01:35:33:11 01:35:35:17
לא הייתי לוקחת איתי כלים.
-שום ציוד?

01:35:35:19 01:35:40:20
לא יכולתי לדעת מה מצבה לפני הלידה
אבל אחרי שהאישה יולדת,

01:35:41:10 01:35:44:22
היינו לוקחות לה כל מיני דברים
לברך אותה על הולדת בנה,

01:35:45:01 01:35:48:10
אבל בהתחלה כשהזעיקו אותי
הייתי הולכת אליה בידיים ריקות.

01:35:48:13 01:35:53:24
באיזה ציוד נעזרת כשהלכת ליילד,
האם לקחת איתך ציוד כמו תער?

01:35:54:01 01:35:56:12
הם היו מחכים לי מוכנים
בביתם עם כל הציוד.

01:35:56:24 01:36:03:18
הם היו מוכנים הכל מראש את התער,
עריסה לתינוק, הציוד ליולדת וכו'.

01:36:03:21 01:36:08:13
לכן, לא הייתי
לוקחת איתי כלום.

01:36:08:17 01:36:10:13
לא היה לך ציוד משלך?
-לא, לא הייתי לוקחת איתי כלום.

01:36:10:17 01:36:12:13
זאת אומרת, בכל בית שהלכת אליו
היו מחכים לך מוכנים עם הציוד?

01:36:12:14 01:36:16:12
כן, הם חיכו לי מוכנים עם הציוד, גם
כשילדתי בעצמי חיכיתי מוכנה עם ציוד

01:36:16:22 01:36:21:23
אסור להשתמש באותם הכלים מספר פעמים

כל אחת היה לה לחוד ציוד משלה .

01:36:21:25 01:36:26:02

אבל לאחר הלידה ,
היינו הולכות לבדוק מה שלומה,

01:36:26:18 01:36:30:13

כמו כן היינו לוקחים לה
אוכל ומשקאות, זה מה שהייתי עושה.

01:36:31:03 01:36:35:24

כמה זמן מראש היו מזעיקים אותך?
-כשהאישה התחילה לחוש כאבים.

01:36:35:25 01:36:38:03

היו פונים אליי ואומרים לי שהאישה
לא מרגישה טוב, והייתי הולכת מיד.

01:36:38:19 01:36:43:06

כמה זמן היית מחכה עם האישה היולדת?
-עד שהיא יולדת.

01:36:43:17 01:36:47:09

האם היו מקרים שהלידה התעכבה?
-הייתי ממתינה עד שהאישה יולדת.

01:36:47:17 01:36:50:04

היית מחכה עד שהאישה הייתה יולדת?
-כן, לא חזרתי לביתי עד שהיא יולדת.

01:36:50:16 01:36:51:13

היית מחכה עם האישה גם אם הלידה
התעכבה מספר ימים?

01:36:51:14 01:36:53:20

אם היה מקרה שהלידה של
האישה התעכבה במספר ימים ,

01:36:53:23 01:36:59:02

הייתי בודקת שהאישה בסדר
וחוזרת לביתי.

01:36:59:12 01:37:03:16

הייתי אומרת להם שיש לאישה צירים
ומרגיעה אותם שהיא בסדר.

01:37:04:13 01:37:08:16

מעבר לכך היה ניתן לדעת מראש
אם העובר היה יוצא בחיים או מת.

01:37:09:13 01:37:10:15

הפג שיוצא מת היה רך.

01:37:10:23 01:37:16:14

איך הייתם יודעים את יום הלידה שלה?
-לפי ההפרשות שהיו לה.

01:37:17:06 01:37:22:12

אם העובר זכר ההפרשות שלה סמיך,
אם זו נקבה ההפרשות שלה דליל.

01:37:23:02 01:37:24:24

אלו הם סוגי ההפרשות שהיו לאישה,
לפי זה ידענו מה מועד הלידה שלה.

01:37:25:03 01:37:29:05

הייתי שואלת מה הן היו מרגישות בבטן
ואומרת להן אם הן יולדות בן או בת.

01:37:29:06 01:37:32:03

באמת, יכולת לדעת מה האישה יולדת
לפי הנוזלים שהיא הפרישה?

01:37:32:05 01:37:33:25

כן, למעט הנוזלים לא היה לנו דרך
לדעת מה היה לה בתוך הבטן.

01:37:34:04 01:37:37:21

לא היה לנו אולטרה-סאונד,
כדי לדעת שהאישה יולדת בן או בת.

01:37:38:16 01:37:43:10

אבל כן יכולתי לדעת מה האישה תלד
לפי ההפרשות שהיו לה לקראת הלידה.

01:37:44:11 01:37:48:00

אם האישה עמדה ללדת זכר או נקבה,
סוגי ההפרשות שלה היו שונים זה מזה.

01:37:48:18 01:37:53:11

האם היו משלמים לך או נותנים לך
מתנות בעבור עבודתך כמיילדת?

01:37:53:24 01:37:59:06

עבודתי הייתה לשם ה' לכן לא לקחתי
שום מתנות בעבור העזרה שלי.

01:37:59:15 01:38:07:04

אלוקים בירך אותי בכישרון הזה,
כדי שאוכל לעזור לנשים כמוני

01:38:07:05 01:38:11:10
שנשאו בבטן תינוק וסבלו במשך
תקופה ונוצר אדם בתוך הבטן שלהן,

01:38:12:03 01:38:14:03
לכן לא רציתי לקבל כלום,
אף אחד לא היה מקבל כלום.

01:38:15:24 01:38:26:18
חוץ מלהזמין זה את זה לבריתות,
חתונות וכו', לא נהגו לתת מתנות.

01:38:27:09 01:38:29:18
מאז הלידה הם הופכים להיות
חברים טובים שלנו.

01:38:30:09 01:38:36:05
כל אירוע שהיה להן, חתונה, ברית
הן היו מזמינות אותי להשתתף באירוע.

01:38:36:18 01:38:39:20
אף פעם לא עשיתי דבר רע לאנשים.

01:38:40:12 01:38:42:23
ביום שעליתי לארץ אנשים בכו
כאילו זה ההלוויה שלי,

01:38:43:07 01:38:49:05
ידעתי רק לעשות שלום בין אנשים,
לכן כשעליתי לארץ כולם בכו.

01:38:49:07 01:38:56:07
איך היו מודים לך על כך
שעזרת להן ללדת?

01:38:56:22 01:39:04:06
האם זה מובן מאליו שבן אדם עוזר לך
ליילד, לסדר ולנקות אחרי הלידה,

01:39:04:18 01:39:07:11
אז איך הם היו מודים לך?
-היו מברכים אותי באריכות ימים,

01:39:07:14 01:39:11:15
הם היו מברכים אותי שאלוקים
ייתן לי חיים טובים .

01:39:11:17 01:39:15:04
כל מי שביקש ממני שאעזור לו, היו

מברכים אותי שיהיו לי חיים טובים.

01:39:15:13 01:39:23:00
כל האנשים שהכירו אותי שיבחו אותי,
אף אחד לא דיבר עליי בהקשר שלילי.

01:39:24:04 01:39:27:12
בנוסף אם נשים היו רבות בבתיאון,
הייתי מייעצת להן,

01:39:27:22 01:39:34:12
איזה דברים לעשות ומה לא לעשות,
ככה גם הייתי מייעצת לנשים.

01:39:34:24 01:39:40:03
לאחר שהתינוק נולד את מסדרת
ומנקה הכול, ומה עשית לאחר מכן?

01:39:40:05 01:39:44:24
לאחר שהתינוק נולד, אני בודקת
בזהירות את הידיים והרגליים שלו,

01:39:45:11 01:39:52:17
בנוסף התינוק יוצא מרחם אמו
הוא יוצא עטוף בחבל התבור

01:39:53:23 01:39:59:01
מי שלא מכיר את זה, מסובב את חבל
התבור מצד ימין והתינוק היה מת מזה.

01:39:59:20 01:40:04:24
בזמן שהתינוק מתפתל מצד לצד, צריך
לשחרר את חבל התבור מצד שמאל.

01:40:05:02 01:40:06:17
הייתי מחזיקה את חבל התבור
ומשחררת אותו מצד שמאל.

01:40:06:25 01:40:14:01
כשאת משחררת את התינוק, צריך להחזיק
בחבל התבור ולסובב מצד שמאל.

01:40:14:16 01:40:16:03
אסור לשחרר את התינוק מצד ימין!

01:40:16:16 01:40:18:08
כדי שהתינוק לא ייחנק מחבל התבור?
כן, כדי שהתינוק לא ייחנק.

01:40:18:22 01:40:25:03

המיילדות צריכות לראות שהתינוק יוצא
כאשר חבל התבור מלופף סביב צווארו,

01:40:25:13 01:40:31:25
לאחר שהתינוק יוצא אני מרגיעה את
היולדת ומסבירה לה איך לשחרר אותו.

01:40:32:24 01:40:36:11
שחרור החבל נעשה לצד שמאל,
משום שלצד ימין החבל מתלפף.

01:40:36:16 01:40:40:20
כשאת מסובבת שוב ושוב את
החבל שמאלה התינוק בוכה ומשתחרר.

01:40:41:16 01:40:46:05
וככה עשינו כמיילדות.
-את מדדת וחתכת?

01:40:46:07 01:40:55:22
אחרי שזה משתחרר אני מודדת
את האורך מכיוון התבור

01:40:55:25 01:41:00:17
ואז חותכת ידנית באמצעות תער
או כלי חיתוך אחר.

01:41:01:02 01:41:08:18
לאחר מכן אני רוחצת את התינוק
עוטפת ומוסרת אותו לאמו.

01:41:08:25 01:41:16:21
בשלב הזה אם לוחצים חזק,
התינוק יכול למות מדימום.

01:41:18:16 01:41:23:14
מתי מלים את התינוק?
האם מלת תינוקות?

01:41:23:15 01:41:26:11
לא מלתי.
-את עצמך לא מוהלת.

01:41:26:12 01:41:29:21
אז אחרים מלו?
-כן. אני עצמי לא יודעת.

01:41:30:02 01:41:33:08
חוץ מהעיסוק שלי כמיילדת
אני לא מבינה בדברים אחרים.

01:41:35:06 01:41:37:05
את המילה מבצעים אחרים.

01:41:43:22 01:41:54:17
האם יש אמצעים שמשתמשים בהם בכדי להקלת כאבים תרופות או משחות?

01:41:55:01 01:42:01:24
אני לא מכירה תרופות למעט פשתן שטחנו והשקנו אותה.

01:42:02:03 01:42:09:15
השקנו אותה גם בחלב שעורבב בחמאה אצלנו החמאה טובה .

01:42:09:18 01:42:11:13
היא שותה את זה?
כן, היא שותה את זה.

01:42:11:15 01:42:20:01
זה טוב ללידה ולכאבים, ועוזר להתהפכות התינוק.

01:42:20:14 01:42:26:07
אם היא מקיאה זה סימן ודאי שהיא לקראת לידה.

01:42:26:09 01:42:28:06
האם יש משחה כלשהי?
-אין משהו שאני מכירה.

01:42:28:09 01:42:30:17
האם יש משהו שמורחים על ראשה?
-אין משהו שמורחים.

01:42:30:22 01:42:38:10
השימוש היחיד במשחה הוא למסז' או לבטן. אין משהו אחר.

01:42:39:20 01:42:44:04
החמאה היא התרופה העיקרית שלנו מערבבים את זה עם הדסים.

01:42:44:13 01:42:48:22
איך שומרים על היגיינה בזמן הלידה?

01:42:49:09 01:42:53:23
רוחצים, מחליפים מצעים ושומרים על ניקיון כללי.

01:42:54:02 01:42:59:21
האם סופקו מים עבור היולדת
או עבורך לשטיפת ידיים?

01:42:59:23 01:43:05:16
כן, המים מגיעים בכלי
ועם זה אנחנו רוחצים הכול.

01:43:05:20 01:43:09:17
אני שוטפת ידיים היטב בסבון,
מנקה כל מה שצריך.

01:43:09:22 01:43:15:23
אחרי שאני מסיימת ומארגנת הכול
אני הולכת לנהר.

01:43:16:04 01:43:21:20
בנהר אני טובלת ומטהרת את עצמי
עם צמח שנקרא "לונקטה".

01:43:21:23 01:43:24:05
אני מחליפה בגדים
מסיימת וחוזרת לביתי.

01:43:24:09 01:43:30:05
מה עושים עם השליה?
-חופרים בור וקוברים אותה.

01:43:30:25 01:43:36:11
היולדת או אמא שלה קוברות את
השליה אני עצמי לא קברתי.

01:43:36:21 01:43:41:17
הן לוקחות את השליה,
חופרות בור וקוברות אותה.

01:43:42:03 01:43:47:13
לא משליכים את זה סתם כך.
את שליית התינוק צריך לקבור.

01:43:49:19 01:43:53:12
אין תרופה אחרת שאני
מכירה חוץ מהחמאה.

01:43:53:14 01:43:56:24
מרחנו את החמאה על הידיים
והרחנו, קראנו לזה "חמאת הדסים".

01:43:57:05 01:43:59:13

חוץ מזה לא היה לנו דבר.

01:43:59:16 01:44:07:08
האם קרה שיילדת תאומים או שלישייה?

01:44:09:03 01:44:13:14
תאומים כן, אשתו של אלבצ'או אברה.

01:44:13:22 01:44:19:20
היא הייתה צעירה כשילדה תאומים
היא נלחצה והייתה גם נמוכה.

01:44:20:04 01:44:23:22
גם הנכדה שלי ילדה תאומים
הבת של הבן בתמונה,

01:44:24:02 01:44:26:15
נולדה לו בת אחת
והיא ילדה תאומים.

01:44:26:19 01:44:30:10
ראיתי אותה יושבת
ואמרתי לה שהיא תלד תאומים.

01:44:30:13 01:44:37:13
שאלה אותי איך אני יודעת. אמרתי:
בתאומים הכרס נחלקת לשתיים בתזוזה.

01:44:37:24 01:44:40:23
מבחינים בכך שהראש של
האחד כאן ושל השני שם.

01:44:41:05 01:44:48:23
כשהתינוקות זזים המרווח ביניהם
נותר ריק ולפי זה אני יודעת.

01:44:48:24 01:44:53:03
את יודעת את זה טרם הלידה?
-לפני הלידה כשהכרס חצויה.

01:44:53:10 01:44:56:06
כשהן נתקפות צירים
את יודעת שמדובר בתאומים.

01:44:56:09 01:44:59:19
האם יילדת תאומים פעם?
-כן פעם ילדה בן ובת.

01:45:00:02 01:45:04:21
את יילדת אותה?

-כן, קודם נולד הבן ואחריו הבת.

01:45:05:00 01:45:07:16

האם הלידה הייתה זריזה?

-כן.

01:45:07:18 01:45:12:22

נולד הראשון ורחצתי אותו

ואז היא קראה לי שוב לשנייה.

01:45:13:11 01:45:17:19

שמו של הבעל היה אלבצ'או אברה

ושמה היה תזאלש.

01:45:17:22 01:45:20:06

ילדתי אותה תאומים

בן ובת.

01:45:20:08 01:45:23:25

זה קרה לך רק פעם אחת?

-יילדתי הרבה.

01:45:24:02 01:45:27:05

נולדים הרבה תאומים?

-כן, אצלנו נולדים הרבה תאומים.

01:45:28:04 01:45:35:16

האם אי פעם יילדת שלישייה?

-אני לא, אבל היה מקרה אחד.

01:45:36:23 01:45:39:12

היולדת הלכה לכפר לחתונה של

בת דודה שלה,

01:45:39:23 01:45:44:21

ושם היא יילדה שלישייה,

שלוש בנות זו אחר זו!

01:45:45:10 01:45:50:16

השם שלה היה אטהון מסלה

היא יילדה שלישייה שלא שרדה.

01:45:51:03 01:45:55:08

אני לא יילדתי אותה, היא

יילדה במרפאה ושלושתם נפטרו.

01:45:55:20 01:45:56:19

אני רק יודעת שהיא יילדה שלושה.

01:45:57:04 01:45:59:07

שלושתם נפטרו?

-כן.

01:46:01:23 01:46:03:08
אני יודעת שהיא ילדה שלישיה.

01:46:03:14 01:46:07:19
האם משקים אותה בדבר כלשהו
בכדי לזרז את הלידה?

01:46:07:21 01:46:14:12
כשתייה היה פשתן וכן חמאה,
חוץ מזה אין משקאות אחרים.

01:46:15:01 01:46:17:04
בכפר אין לנו משקה אחר.

01:46:17:19 01:46:20:07
כשאנחנו מתקשות ליילד אותה,
לוקחים אותה למרפאה.

01:46:20:10 01:46:23:17
הרופאים מחברים אותה
למכשירים ומיילדים אותה.

01:46:24:04 01:46:30:18
אם יש צורך בניתוח עושים ניתוח
אך אצלנו נותנים לה פשתן.

01:46:30:19 01:46:35:13
את מכירה פשתן?
משקים אותה פשתן לא קלוי.

01:46:35:16 01:46:38:18
האם זה טחון?
-כן.

01:46:38:20 01:46:40:23
זה מהול במים?
-כן עם מים.

01:46:41:01 01:46:49:01
אנחנו מבקשים ממנה לשתות
כשהיא לוגמת זה מקל עליה.

01:46:49:03 01:46:51:15
מה עושה הפשתן?
זה חומר מרכך.

01:46:52:15 01:46:57:08

הפשתן מרכך את הרחם
אין משהו טוב יותר מפשתן.

01:46:58:05 01:47:03:09
הפשתן מסייע לסכך גם בעציות
הפשתן טוב לכך.

01:47:04:03 01:47:11:20
חוץ מזה לא השתמשנו בתרופות אחרות,
במקרים מסוימים, שולחים למרפאה.

01:47:12:06 01:47:18:14
האם הנשים בזמן הריון נחשפו לסיכון?
כן, יש מחלות.

01:47:18:15 01:47:24:07
איזה מחלות היו?
אחרי הלידה יש שנתקפות עלפון,

01:47:25:00 01:47:27:16
אנחנו מתיזים עליה מים שוב ושוב,

01:47:27:18 01:47:33:15
ומקישים על כלי מתכת משמיעים רעש
ומתיזים עליה מים במקביל.

01:47:33:20 01:47:39:06
איזה פתרונות היו לכם לפני הלידה?
-אנחנו מעודדים אותה בזמן הצירים.

01:47:39:07 01:47:42:10
אם יש אנשים לצידה אנשים
שמעודדים אותה זה מאיץ את הלידה.

01:47:42:11 01:47:47:24
אם אין לצידה אנשים
והיא ישנה בלי שאכלה משהו,

01:47:48:01 01:47:49:04
הלידה לא מתקדמת
והיא חוזרת הביתה.

01:47:49:24 01:47:52:19
היו מצבים כאילו שאין לילדת
אנשים שמעודדים סביבה.

01:47:52:24 01:48:00:16
או שהמיילדות לא בסביבה
ואין מי שיאכיל אותה

01:48:01:02 01:48:07:18
היא מתעלפת וחוזרת לכפר,
היו מצבים כאילו אני לא מכחישה.

01:48:07:23 01:48:14:08
במצבים אחרים היו נשים
שדיממו לפני יום הלידה.

01:48:15:00 01:48:20:14
יש נשים שמפילות
כשהילד נולד לפני זמנו.

01:48:22:02 01:48:26:21
יש נשים ששורדות את ההפלה
והיו נשים שמתות.

01:48:27:04 01:48:30:15
האמא והעובר מתים?
כן, מבלי שהגיעה לרופא.

01:48:30:18 01:48:36:11
אצלנו כשהיא במצוקה
שולחים אותה מיד למרפאה.

01:48:36:12 01:48:41:22
ובמקרים אחרים בישרו על מותם.

01:48:41:24 01:48:48:05
איך את מגיבה במצבים כאלו?
לא קרה לי מעולם מקרה כזה.

01:48:48:08 01:48:51:02
היית מיילדת במצבים כאלה?
אני לא מעורבת.

01:48:51:04 01:48:53:08
אני לא יכולה להתקרב, זה ביד
הרופאים אני לא מבינה בזה.

01:48:54:12 01:48:59:00
הרופאים עושים מה שהם יכולים
ותפקידי להביא את היולדת אליהם,

01:48:59:08 01:49:02:12
במצבים של לידה מורכבת
רק הרופאים יכולים לסייע.

01:49:02:14 01:49:07:24
את בודקת, מעריכה ומחליטה
להפנות אותה לרופאים?

01:49:08:01 01:49:09:07
כן אני לא יכולה לעזור.

01:49:09:16 01:49:13:19
במצבים של דימום אני מפנה אותה
לרופא ולא מתעסקת בזה.

01:49:13:21 01:49:19:05
אני מיילדת במצבים תקינים
במצבים אחרים זה עובר לרופא.

01:49:20:22 01:49:31:14
או שהם מצליחים,
או שהם מוצאים את העובר המת.

01:49:31:16 01:49:38:16
מה קורה במצבים בהם
היולדת מתה?

01:49:39:04 01:49:41:10
האם קרה לך מקרה כזה?
-אף פעם לא קרה לי.

01:49:41:10 01:49:44:11
מעולם לא מתה לי יולדת,
ואפילו לא איבדתי תינוק.

01:49:44:12 01:49:47:12
כשאני יולדת או מיילדת
מעולם לא מת לי תינוק.

01:49:48:04 01:49:52:05
בזכות אלוקי אבותיי
מעולם לא מת לי תינוק.

01:49:53:02 01:49:57:09
האם הייתה מרפאה באזור שלכם?
-הייתה מרפאה במרחק סביר.

01:49:57:18 01:50:03:07
אם לתת לך מושג על המרחק
את מכירה את נתניה?

01:50:04:03 01:50:07:18
אז המרחק הוא בערך
כמרחק בין נתניה לחדרה.

01:50:07:21 01:50:10:12
ובית החולים הגדול היה

ממוקם בגונדר.

01:50:10:25 01:50:14:01

המרחק מפה לעיר?
-המרחק הוא כמו העיר בנתניה.

01:50:14:03 01:50:19:09

ואזור הזה קוראים "איזורים"
וכך היינו עושים.

01:50:19:15 01:50:21:03

כלומר זה היה קרוב?
-כן זה היה קרוב.

01:50:21:06 01:50:26:25

במצבים של מצוקה, מפנים אותה למרפאה
המרוחקת בגונדר שנקראת "צ'צ'לה".

01:50:27:03 01:50:31:24

למרפאה השנייה קראו "קולה דבה".
והיא הייתה קרובה אלינו.

01:50:32:02 01:50:36:21

באיזו דרך היו מגיעים לשם?
-נושאים אותה באלונקה וצועדים.

01:50:37:07 01:50:39:14

נושאים אותה באלונקה?
-כן, היא על האלונקה.

01:50:39:18 01:50:47:04

אין כלי רכב אצלנו בכפר.
משתמשים ברכב רק כשמגיעים לעיר.

01:50:47:06 01:50:49:23

אז קבוצת אנשים נושאת אותה
וצועדת ברגל?

01:50:49:24 01:50:57:05

הקבוצה מונה כעשרה אנשים
הנושאים אותה לפי התור.

01:50:57:25 01:51:04:22

במידה והלידה עברה בשלום,
הם חוזרים שמחים לכפר.

01:51:04:23 01:51:09:07

ואם היא איבדה את התינוק היא נשארת
שם לטיפול וחוזרת לביתה בהמשך.

01:51:09:16 01:51:13:04

כך היו החיים בכפר.

01:51:13:06 01:51:17:13

כשהלידה עוברת בהצלחה מה עושים?
-שום דבר מיוחד.

01:51:17:24 01:51:23:12

מדריכות אותה לתחזק את הגוף
ולכופף את רצפת האגן.

01:51:23:16 01:51:29:00

יש מצבים בהם אחרי הלידה
שהמקום יוצר בעיה.

01:51:29:03 01:51:33:03

מה קורה?
-מקום הלידה מתרחב ויוצר בעיות.

01:51:33:15 01:51:37:14

אחרי הלידה צריך לכווץ את השריר
לאחר שהתינוק יצא.

01:51:37:20 01:51:40:10

במידה ומכווצים יציאת התינוק
התינוק יכול למות!

01:51:40:23 01:51:45:02

בזמן הלידה, ההוראה היא לא לכווץ,
בזמן הציר או שהתינוק יוצא.

01:51:45:04 01:51:47:08

פה בארץ המצב טוב
היולדות שוכבות בפיסוק.

01:51:47:11 01:51:50:10

במצב של שכיבה רגילה
הלידה בלתי אפשרית.

01:51:50:18 01:51:55:10

לכן אנחנו מניחות בדים
בין הירכיים שלה,

01:51:56:02 01:51:57:20

כדי שירכיה לא ילחצו
ובכדי שהתינוק לא ימות מזה

01:51:58:01 01:52:04:22

אנחנו מקפלים את הבדים
ומניחים בין ירכיה וכך מיילדים.

01:52:05:14 01:52:09:02
הכיווץ יכול לגרום לאיבוד התינוק!

01:52:10:24 01:52:16:16
לאחר סיום הלידה האם אתן צוהלות
משמחה, איך ההרגשה?

01:52:17:09 01:52:21:18
כדי לשמח אותה
ולעשות לה טוב על הלב,

01:52:21:25 01:52:24:17
אנחנו מכריזות שהלידה עברה בשלום,
ואנשים שואלים באם זה בן או בת,

01:52:24:18 01:52:27:11
אנחנו משיבות שזה "בן"
ומשמיעות קריאת "קולולו"

01:52:27:14 01:52:28:24
אחת אומרת קולולו
קריאת קולולו אחת.

01:52:29:02 01:52:31:12
קריאת קולולו שתיים,
קריאת קולולו שלוש,

01:52:31:14 01:52:33:16
קריאת קולולו ארבע,
קריאת קולולו חמש,

01:52:33:17 01:52:35:24
קריאת קולולו שש,
קריאת קולולו שבע,

01:52:36:00 01:52:37:25
קריאת קולולו שמונה,
קריאת קולולו תשע,

01:52:38:00 01:52:42:03
קריאת קולולו עשר,
קריאת קולולו 11 ו 12.

01:52:42:08 01:52:44:24
אלו הקריאות ללידת הבן,
ואילו בלידת בת,

01:52:45:13 01:52:48:17
קריאת קולולו אחת,

קריאת קולולו שתיים,

01:52:49:04 01:52:51:06

קריאת קולולו שלוש,
קריאת קולולו ארבע,

01:52:51:08 01:52:53:17

קריאת קולולו חמש,
קריאת קולולו שש,

01:52:53:20 01:52:55:17

קריאת קולולו שבע,
קריאת קולולו שמונה,

01:52:55:19 01:52:57:09

וקריאת קולולו תשע.

01:52:57:16 01:52:59:07

אתן סופרות את הקריאות?
-כן.

01:52:59:10 01:53:04:06

אנחנו סופרות את הקריאות
וזה משמח את היולדת.

01:53:05:04 01:53:10:14

זה משמח את היולדת
ומשמח גם את האל!

01:53:11:05 01:53:14:15

אני מקבלת את התינוק
רוחצת ועוטפת אותו.

01:53:14:19 01:53:19:23

אני מודה לאלוהי ישראל
על שלא אירע כל רע בדרכי.

01:53:21:04 01:53:25:20

מי מטפל ביולדת עצמה
מי רוחץ אותה ומטפל בה?

01:53:26:01 01:53:29:03

לאחר הלידה אמא שלה
מטפלת בה.

01:53:29:08 01:53:35:01

התפקיד שלי הוא ליילד אותה,
עבודות הניקיון והרחצה בבית,

01:53:35:03 01:53:40:15

הן באחריות האמא,
ואם אין אמא אז אחותה או חמותה.

01:53:40:20 01:53:48:04
אחת מהן רוחצת אותה
ונשארת לטפל בה או הולכת.

01:53:48:07 01:53:51:19
ומה לגבי בעלה של היולדת?
מה תפקידו?

01:53:52:14 01:53:57:15
מה תפקידו של הבעל בזמן הלידה?
-הוא נמצא בבית.

01:53:57:20 01:54:06:13
בתרבות שלנו היולדת לא יולדת בביתה
היא שוהה בבית ייעודי בנפרד.

01:54:06:17 01:54:10:21
איפה הבעל נמצא בזמן שאשתו יולדת?
-הוא יושב בבית.

01:54:10:23 01:54:14:13
הוא עומד מחוץ לדלת
או יושב על המיטה בחוץ.

01:54:14:20 01:54:19:03
אם יש לו ילדים
הוא מקבץ אותם סביבו.

01:54:19:09 01:54:23:22
הרחבה היא מעוגלת, מוקפת אבנים
ואי אפשר להיכנס אליה.

01:54:24:06 01:54:27:18
אם ילד זורק חפץ פנימה
לא מוצאים את החפץ סתם כך.

01:54:27:21 01:54:32:05
צריך לטבול את החפץ
ורק אז ניתן להשתמש בו.

01:54:32:07 01:54:36:07
אפילו ילדים לא נכנסים למתחם
הם קוראים לזה "מוקצה".

01:54:36:12 01:54:43:03
בזמן הלידה הבעל יושב
בפתח הדלת ומעודד משם?

01:54:43:17 01:54:45:12
הוא בא רק אחרי הלידה.

01:54:46:00 01:54:50:24
ואחרי לידת התינוק?
-הוא עומד בפתח הבית.

01:54:51:02 01:54:52:10
זזהו?
-כן.

01:54:52:16 01:54:58:10
אחרי הלידה מברכים אותו "מזל טוב"
והוא משיב מזל טוב לכולנו.

01:54:58:11 01:55:00:25
אנחנו מברכים אותו על לידת בן.

01:55:01:16 01:55:05:04
אם זו בת, אומרים
"שהבת שייכת לאמא שלה."

01:55:05:23 01:55:11:04
כשנולד בן השמחה היא גדולה.

01:55:12:03 01:55:13:06
זה מה שהיה נהוג.

01:55:14:19 01:55:18:01
האם הגברים היו גם מיילדים?
-אני מכירה גברים שמיילדים.

01:55:19:02 01:55:20:02
גברים לא היו מיילדים.

01:55:20:14 01:55:27:02
אפילו האבא של התינוק, אסור
לו להתקרב בזמן שאשתו יולדת.

01:55:27:18 01:55:30:07
אומרים שאם האבא מתקרב
התינוק לא יוצא.

01:55:30:24 01:55:33:14
לכן אסור לגברים להתקרב.

01:55:33:18 01:55:37:16
מה אמרת הרגע?
-אסור לבעל להתקרב לאשתו בזמן הלידה.

01:55:38:20 01:55:40:02
הוא מסתכל מרחוק.
-הוא מתרחק ממנה?

01:55:40:05 01:55:41:23
הוא מתרחק ממנה?
-כן.

01:55:42:20 01:55:45:19
הרי האישה סובלת מכאבים
לקראת ללדת.

01:55:47:02 01:55:54:12
איזה מאכלים נותנים לנשים
בזמן הריון ולאחר ההיריון?

01:55:54:14 01:56:02:09
בזמן ההיריון מביאים לה
דייסה, בשר שנשחט ע"י קייס,

01:56:02:15 01:56:07:13
מכינים עוף בבית
כמו כן לא היו חסרים עזים.

01:56:07:21 01:56:11:00
מכינים את כל אלו
ומגישים את האוכל בבית.

01:56:11:13 01:56:13:14
היא חייבת לאכול בשר?
-כן.

01:56:13:20 01:56:19:21
במהלך ההיריון היא אוכלת בשר
למעט בימים של הלידה.

01:56:20:22 01:56:25:20
בנוסף לזה היה חלב וגבינות
היה הכול בבית.

01:56:26:03 01:56:38:01
מערבבים חריף וחמאה ובזמן ההיריון.
אהבנו לאכול את זה.

01:56:38:05 01:56:40:09
לא היו לנו בעיות!

01:56:41:03 01:56:46:03
היא אכלה את מה שהיא רצתה?

-כן, מה שהיא רצתה.

01:56:46:10 01:56:53:02
איזה מאכלים המלצתם לה לאכול
בזמן ההיריון?

01:56:53:14 01:56:55:14
בלידה או בזמן ההיריון?
-בזמן ההיריון.

01:56:55:21 01:56:59:17
בזמן ההיריון היא אוכלת הכול.

01:57:00:09 01:57:06:21
חומס, דגנים, לחם, אינג'רה,
היא אוכלת הכול.

01:57:07:21 01:57:12:08
האוכל לא היה מזיק לה
לכן היא אוכל הכול.

01:57:12:12 01:57:15:16
מה היא אכלה אחרי הלידה?
-אישה שילדה לא אוכלת.

01:57:16:15 01:57:18:14
עד שלא מלאו לה שבעה ימים
מיום הלידה, אסור לה לאכול גרגירים.

01:57:19:01 01:57:20:18
מה הגרגירים יכלו לעשות לה?
-שלא יהיה לה כאבי בטן.

01:57:21:03 01:57:22:14
כמו גרגירי חומס וכו'
-היא לא אכלה גרגירים.

01:57:22:24 01:57:28:17
אז מה היא כן אוכלת?
-היא אוכלת אנג'רה, דייסה מחיטה,

01:57:28:23 01:57:35:14
יש מאכל שנקרא "קינץ"
מכינים את זה ונותנים לה לאכול.

01:57:35:16 01:57:41:04
אסור לה לאכול דברים מלוחים.
היה לה הרבה אוכל בימי הלידה.

01:57:41:21 01:57:49:03

מכינים קנקן חמאה מערבבים את האוכל
עם החמאה ואוכלים.

01:57:52:18 01:57:58:08
לא הייתה בעיה של אוכל
מכינים הכול ואוכלים טוב.

01:57:58:22 01:58:05:17
כמה ילדים נהוג שהאישה תלד?
-בכפר הנשים יולדות עד שהן מזדקנות .

01:58:06:02 01:58:11:00
לא היו מגבלות, היו כאלה שילדו
15 ילדים, 12 ילדים, 8 ילדים,

01:58:12:03 01:58:17:14
היו גם כאלה שילדו 9 ילדים,
דודתי אבוזלה-קלץ' ילדה 15 ילדים.

01:58:17:19 01:58:27:18
מכל 15 הילדים שילדה אחד מהם
ננשך על ידי כלב חולה ומת.

01:58:27:20 01:58:31:20
חוץ ממנו אף אחד מהילדים לא מת לה,
והיא מתה מזקנה.

01:58:31:24 01:58:41:03
יכולת ללדת כל עוד את יכולה?
-כן, יולדות שוב ושוב עד שנגמרות.

01:58:41:06 01:58:46:04
לא היה מגבלות למספר הילדים
שיכולת ללדת.

01:58:46:07 01:58:51:07
יכולת ללדת עד לזקנה
ולהמשיך לחיות.

01:58:52:06 01:58:57:19
העניים וגם העשירים
הביאו לעולם הרבה ילדים.

01:58:58:09 01:58:59:13
ככה זה היה, בתי היקרה.

01:59:00:02 01:59:06:11
אף אחד לא הגביל את עצמו
להביא ילדים לעולם.

01:59:06:22 01:59:15:21
כולם קיבלו בשמחה את הילדים שיצאו
להם וגידלו את כולם ביחד.

01:59:16:11 01:59:23:02
כמה ילדים יש למשפחה שנחשבת קטנה?
-אם זו משפחה קטנה,

01:59:25:05 01:59:30:03
משפחה שיש לה 4-5 ילדים
נחשבת למשפחה קטנה.

01:59:30:06 01:59:31:12
משפחה כזו נחשבת כקטנה?
-כן.

01:59:32:04 01:59:37:09
משישה ילדים ומעלה נחשב להרבה?
-כן, מעל 6-7 ילדים.

01:59:37:20 01:59:42:05
גם תשעה ילדים נחשב לטוב,
מעל תשעה ילדים זה נחשב יותר מידי.

01:59:42:21 01:59:46:07
ללדת עד תשעה ילדים
זה נחשב לטוב.

01:59:48:09 01:59:53:14
פה בארץ קשה לגדל ילדים,
אבל בכפר היה יותר קל.

01:59:53:18 02:00:00:19
בכפר את משאירה את הילד בבית,
הילד אוכל את מה שיש עם כולם.

02:00:01:02 02:00:05:04
וככה הוא גדל עם כולם.

02:00:05:20 02:00:11:19
הילד גדל בתנאים הקיימים
לפי היכולת שהייתה לנו.

02:00:14:07 02:00:23:12
האם נהוג לתת מתנות וקישוטים
לתינוק או לאמא?

02:00:23:17 02:00:27:21
לא היו נותנים מתנות,
אין מתנות כמו שנהוג פה בארץ.

02:00:27:25 02:00:32:24
לא היו מכינים לה צמיד ליד,

02:00:33:06 02:00:39:03
שמים לתינוק צמיד מחרוזים וצדפים על
היד וכשמזיזים את היד זה עושה רעש,

02:00:39:06 02:00:44:16
זה כדי שהם ישחקו עם הצמיד
כמו הצעצועים שנותנים לתינוק בארץ,

02:00:44:25 02:00:47:23
כדי שישחקו עם הצמיד,
קושרים להם אותו על היד.

02:00:48:03 02:00:50:05
כשהתינוק מזיז את היד זה עושה רעש.
-מי קושר לו את זה על היד, האמא?

02:00:50:08 02:00:55:24
כן, אני קשרתי לילדיי כשילדתי אותם.
והצמיד על היד שלה עושה רעש.

02:00:56:02 02:00:58:12
הם משחקים עם זה,
לכן קושרים להם את הצמיד על היד.

02:00:58:24 02:01:03:20
הילד היה מרים את ידו ומשחקים עם
הצמיד וזה היה מרגיע אותו.

02:01:04:06 02:01:07:01
האם הייתם קושרים לילד "קמע?"

02:01:07:06 02:01:09:14
קמע היו קושרים לו על הרגל.
-למה?

02:01:10:02 02:01:12:01
אומרים שזה מגן עליו
מפני עין הרע.

02:01:12:04 02:01:16:14
אבל לא כולם קשרו את הקמע לילד,
זה תלוי במנהגים של הכפר.

02:01:17:09 02:01:25:17
מעבר לזה הילדים היו מזיזים את
ידיהם ומשחקים עם הצמיד.

02:01:25:21 02:01:28:01
זה היה הכלי שבו הילד שיחק
כמו שבארץ יש צעצועים לילדים.

02:01:28:10 02:01:30:16
חוץ מהצמידים לא היה להם כלום.

02:01:32:01 02:01:40:19
אומרים שאסור להשאיר את ילד לבדו
בבית או על המיטה ולצאת,

02:01:40:21 02:01:45:16
רק בחוץ היה ירח, בתוך הבית
היה אור.

02:01:46:04 02:01:49:24
לכן מאירים את הבית כדי שהילד
לא יקום בבהלה בגלל החושך.

02:01:50:11 02:01:54:11
אסור להשאיר תינוק בחושך
הוא נבהל מזה.

02:01:54:17 02:01:59:06
בימים הראשונים של הלידה, גם לאמא
אסור לשבת בחושך יחד עם התינוק.

02:01:59:10 02:02:03:00
בכפר נהגנו לשבת עם התינוק
כשהאורות בבית דולקים.

02:02:03:20 02:02:09:14
האמא נושאת את התינוק על גבה
והולכת לאן שהיא צריכה.

02:02:09:15 02:02:13:08
אם יש אחים גדולים בבתיהם שומרים
על התינוק עד שהאמא חוזרת.

02:02:13:10 02:02:16:08
אחרת אסור להשאיר את התינוק לבדו
אסור להשאיר אותו ולצאת מהבית!

02:02:16:10 02:02:19:16
למה עושים את זה?
-התינוק נבהל מהחושך ובוכה.

02:02:19:19 02:02:21:21
לכן עושים את זה כדי שהתינוק

לא ייבהל ויבכה.

02:02:21:23 02:02:25:13
התינוק בוכה בגלל שבילילה נהיה חשוך?
-כשנהיה לו חושך התינוק בוכה.

02:02:25:24 02:02:29:17
הוא בוכה רק מהחושך ולא ממשהו אחר.
התינוק בוכה כשחשוך לו.

02:02:30:02 02:02:33:05
האור שהיה לנו בכפר
זה האש שהיינו מדליקים.

02:02:34:01 02:02:36:22
הארתם את הבית עם האש של המדורה?
-כן, צריכים להיזהר שהתינוק לא ייפגע.

02:02:37:02 02:02:40:06
האש דלקה תמיד וזה האיר את הבית .
הדלקנו את האש מקרשים.

02:02:40:24 02:02:52:09
שאלה אחרונה לסיום, מהו הדבר שאת
הכי מתגעגעת אליו באתיופיה?

02:02:53:05 02:03:00:21
אני מתגעגעת לשדי התירס
שהיינו קוטפים

02:03:01:04 02:03:03:17
גם פה בארץ יש תפוחי אדמה, וגם תירס ,

02:03:03:19 02:03:10:11
אבל בכפר היינו מבשלים את התירס ,
במדורה אוכלים ושותים סביבה,

02:03:10:23 02:03:15:07
השדה מאוד יפה ככל שמתקרבים אליו,
והתירס נאכל לאחר שמשילים את הגרעין.

02:03:16:01 02:03:17:17
אני נזכרת בכל זה
למרות שיש פה הכול.

02:03:18:06 02:03:27:22
בגלל שגדלנו על זה, אפילו הכלי
של גרגירי החומוס צף בזיכרוני.

02:03:28:15 02:03:30:04

אבל יש לנו רק מדינה אחת,

02:03:31:02 02:03:34:01
בהתחלה הייתי נזכרת בזה המון,
אבל עכשיו, זה פחות מעניין אותי.

02:03:35:12 02:03:38:24
וזה מכיוון שאני נמצאת במדינה שלי
אין לי מה לעשות בארץ זרה.

02:03:39:25 02:03:43:12
אני מעדיפה להישאר במדינה שלי,
אני מתקיימת בכסף שנותנים לי,

02:03:44:00 02:03:46:13
אין לי בעיות ,
יש לי רופא ללכת אליו ,

02:03:47:16 02:03:52:04
אני אוכלת ושותה טוב ,
שיבדלו לחיים טוב,

02:03:52:19 02:03:58:08
בלי לעבוד אנחנו מקבלים הכול
רק שלא יחסירו לנו את זה.

02:03:58:19 02:04:01:23
האם אלו אינם חיים טובים!?
-כן, אלה חיים טובים.

02:04:02:01 02:04:03:10
זה גן עדן.